

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
“ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ”

Дніпропетровськ НМетАУ 2013

Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «Державне регулювання економіки»
2. Методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Державне регулювання економіки»
3. Тематика індивідуальних завдань з дисципліни «Державне регулювання економіки»
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Державне регулювання економіки»
5. Плани семінарських занять з дисципліни «Державне регулювання економіки»
6. Тестові завдання з дисципліни «Державне регулювання економіки»

1. Робоча програма

«Державне регулювання економіки»

Міністерство освіти і науки України

Національна металургійна академія України

1. Робоча програма з дисципліни «Державне регулювання».

Кафедра *Політичної економії*

з дисципліни

Державне регулювання економіки

Напрямок	0501	Економіка і підприємництво
Спеціальність	050107	Економіка підприємства
	050102	Економічна кібернетика
	050104	Фінанси
	050106	Облік і аудит

Спеціалізація

Методичні матеріали з дисципліни «Державне регулювання».

Розклад навчальних годин

	всього	в т.ч. по семестрах							
		8							
Усього годин за навчальним планом	81	81							
у тому числі:	36	36							
Аудиторні заняття									
з них:	18	18							
- лекції									
- лабораторні заняття									
- практичні заняття									
- семінарські заняття	18	18							
Самостійна робота	45	45							
у тому числі :									
- підготовка до аудиторних занять	19	19							
- підготовка до контрольних заходів	4	4							
- виконання курсових проектів (робіт)									
- виконання індивідуальних завдань	8	8							
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	14	14							
Підсумковий контроль (екзамен, залік)	прим.	прим.							

Заочна форма навчання

	всього	в т.ч. по семестрах							
		9							
Усього годин за навчальним планом	81	81							
у тому числі:									
Аудиторні заняття	14	14							
з них:									
- лекції	8	8							
- лабораторні заняття									
- практичні заняття									
- семінари	6	6							
Самостійна робота, у тому числі:	67	67							
- підготовка до аудиторних занять									
- підготовка до контрольних заходів									
- виконання курсових проектів (робіт)									
- виконання індивідуальних завдань	8	8							
- Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	59	59							
Підсумковий контроль (екзамен, залік)	прим.	прим.							

Розклад навчальних годин

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета: формування системи знань з методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки.

Завдання: вивчення сутності, цілей і завдань державного регулювання економіки, теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави, методів впливу держави на соціально-економічні процеси, методології соціально-економічного прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку.

Предмет: система методів і засобів державного впливу на економічний і соціальний розвиток країни.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття)	Обсяг, год	Шифр змістового модуля	Вид підсумкового контролю
1	<u>Лекції</u>	8		
	Тема 1	1		
	Тема 2	2		
	Тема 3	2		
	Тема 4	1		
	Тема 5	2		
	<u>Практичні заняття</u>	8		
	Тема 1	1		
	Тема 2	2		
	Тема 3	2		
	Тема 4	1		
	Тема 5	2		
	<u>Самостійна робота</u>	24		
	<u>Усього</u>	40		
2	<u>Лекції</u>	10		іспит
	Тема 6	1		
	Тема 7	1		
	Тема 8	1		
	Тема 9	2		
	Тема 10	1		
	Тема 11	2		
	Тема 12	2		
	<u>Практичні заняття</u>	10		
	Тема 6	1		
	Тема 7	1		
	Тема 8	1		
	Тема 9	2		
	Тема 10	1		
	Тема 11	2		
	Тема 12	2		
	<u>Самостійна робота</u>	21		
	<u>Усього</u>	41		

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№ теми	Назва розділу/теми та її зміст	Трив. год.
1	2	3
1	<p>Державне регулювання економіки як функція держави</p> <p>Об'єктивна необхідність державного регулювання економіки. Регулювання економіки як сукупність інституціонального, державного та громадського регулювання. Функції держави в сучасній ринковій економіці. Альтернативні концепції теорії макроекономічного регулювання економіки. Моделі державного регулювання економіки в зарубіжних країнах. Мета, завдання та особливості державного регулювання економіки перехідного періоду. Завдання, об'єкти, суб'єкти, інструменти, методи державного регулювання економіки. Межі державного втручання в економіку</p>	1
2	<p>Стратегія соціально-економічного розвитку країни</p> <p>Місце, суть і призначення соціально-економічних прогнозів у системі державного регулювання економіки, функції економічного прогнозування. Об'єкти та суб'єкти прогнозування. Система та класифікація соціально-економічних прогнозів. Принципи соціально-економічного прогнозування. Система та класифікація методів прогнозування. Експертні методи прогнозування: екстраполяція, моделювання, тощо. Місце програмування у системі державного регулювання економіки. Сутність програмно-цільового методу планування та цільової комплексної програми. Класифікація цільових комплексних програм та досвід їх використання у світовій практиці. Життєвий цикл, етапи цільової комплексної програми. Організація розробки програм. Структура та зміст розділів цільової комплексної програми. Обґрунтування ресурсного забезпечення заходів програми. Ефективність цільової комплексної програми. Ітеративний характер економічних розрахунків. Організаційний механізм реалізації програм. Конт-роль за виконанням програм. Місце макроекономічного планування у системі державного регулювання економіки. Індикативне, директивне та стратегічне макроекономічне планування. Досвід макроекономічного планування у світовій практиці. Методологія індикативного планування. Державний план (програма) економічного і соціального розвитку України як інструмент макроекономічного планування. Структура Державного плану (програми) економічного і соціального розвитку України. Цілі, пріоритети, показники, індикатори в індикативних планах. Методи макроекономічного планування: системний аналіз, балансовий, нормативний, економіко-математичне моделювання. Передпланові дослідження та обґрунтування, організація розробки і реалізації індикативних планів. Узгодження показників державного плану</p>	2

	(програми) економічного й соціального розвитку з державним бюджетом	
1	2	3
3	<p>Фінансова політика</p> <p>Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки. Перерозподільча та стабілізаційна функція державного бюджету. Бюджетний вплив на розвиток економіки – субсидії і субвенції. Роль бюджету в реалізації соціальної політики держави. Податки як інструмент державного регулювання економіки.</p> <p>Національний банк як суб'єкт державного регулювання економіки, його завдання та функції. Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки.</p> <p>Процентна політика та її вплив на економіку. Грошово-кредитне обслуговування державного бюджету, державного боргу та боргових зобов'язань.</p> <p>Ціни як інструмент державного регулювання економіки. Цінове регулювання діяльності природних та штучних монополій. Контроль за дотриманням державної дисципліни цін і тарифів</p>	2
4	<p>Структурна та інвестиційна політика</p> <p>Поняття структури економіки. Види структур. Пріоритети в соціально-економічному розвитку. Критерії визначення державних пріоритетів. Фактори структурних зрушень в економіці. Методи впливу на структурні зрушення в економіці. Інвестиції як фактор структурних зрушень в економіці. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Пряме управління державними інвестиціями. Державні капітальні вкладення. Форми державного регулювання умов інвестиційної діяльності. Державне регулювання ринку цінних паперів</p>	1
5	<p>Науково-технічна та інноваційна політика</p> <p>Напрямки державної політики в галузі науково-технічного прогресу. Об'єктивна необхідність і сутність регулювання розвитку науки і техніки. Завдання та функції держави в стимулюванні науково-технічного прогресу. Форми державного регулювання розвитку науки і техніки. Державні науково-технічні програми. Завдання та функції Державного інноваційного фонду України. Непряме регулювання розвитку науково-технічного прогресу. Важелі прогнозування розвитку галузей соціальної сфери, планування державних потреб у послугах установ соціальної сфери. Обґрунтування обсягів фінансування установ соціальної сфери. Методи державної підтримки розвитку соціальної інфраструктури</p>	2

1	2	3
6	<p>Державне регулювання підприємництва</p> <p>Сутність, суб'єкти, принципи та організаційні форми підприємницької діяльності. Сектори економіки. Мета та завдання секторного аналізу економіки. Роль та методологія управління державним сектором економіки. Суб'єкти та об'єкти антимонопольної політики. Мета, завдання та способи демонополізації економіки. Особливості демонополізації окремих об'єктів. Приватизація державних підприємств. Зміст державних програм демонополізації економіки, розвитку конкуренції й приватизації. Функції та завдання Антимонопольного комітету України й Фонду державного майна України. Методи державної підтримки та регулювання підприємництва. Механізм банкрутства підприємств. Мета, порядок і засоби проведення санації державних підприємств</p>	1
7	<p>Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності</p> <p>Сутність, завдання та форми державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Тарифне і нетарифне регулювання, квотування, ліцензування експорту та імпорту. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Декларування тарифів і майна, яке переміщується через кордон. Страхування зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання експортно-імпортних операцій. Координація діяльності у сфері міждержавних зв'язків. Державне регулювання операцій та кредитно-розрахункових відносин. Платіжний і торговельний баланс України</p>	1
8	<p>Державне регулювання цін та інфляції</p> <p>Державне регулювання цін на продукцію природних монополій. Політика орієнтирів встановлення цін. Політика регулювання доходів. Контроль цін. Державне регулювання грошової маси: зміна облікової ставки, регулювання норми мінімальних резервів; операції на відкритому ринку. Бюджетна політика та регулювання інфляції. Дефляція. Ціни як інструмент державного регулювання економіки. Цінове регулювання діяльності природних та штучних монополій. Контроль за дотриманням державної дисципліни цін і тарифів</p>	1
9	<p>Регіональна економічна політика</p> <p>Мета та завдання регулювання розвитку регіональної економіки. Об'єкти державної регіональної політики. Соціально-економічний комплекс регіону як система. Напрямки вдосконалення регіональної структури економіки.</p> <p>Форми державного регулювання економічного й соціального</p>	2

	<p>розвитку регіонів. Державні регіональні програми. Бюджетні субсидії, субвенції, дотації. Нормативи відрахувань державних податків до місцевих бюджетів. Регіональні замовлення на поставки продукції для задоволення державних потреб. Централізовані капітальні вкладення в розвиток економіки окремих регіонів.</p> <p>Механізм створення та функціонування вільних економічних зон. Мета, завдання та зміст планів і програм економічного й соціального розвитку регіонів</p>	
1	2	3
10	<p>Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання</p> <p>Суспільний сектор в умовах змішаної економіки. Державне виробництво і його регулювання. Політика асигнувань. Оптимальне оподаткування. Дефіцити, економічна стабільність і зростання</p>	1
11	<p>Соціальна політика</p> <p>Завдання державного регулювання ринку праці. Інвестиційне та громадське регулювання ринку праці у світовій практиці.</p> <p>Державні служби зайнятості, їх завдання та функції у регулюванні зайнятості населення. Державні програми зайнятості населення. Система трудових балансів і їх роль у регулюванні відтворення ефективної зайнятості трудових ресурсів. Методика складання зведеного балансу трудових ресурсів і балансу ринку праці. Особливості регулювання оплати праці у ринковій економіці. Функції держави у регулюванні оплати праці. Регулювання мінімальної заробітної плати.</p> <p>Завдання державного регулювання рівня життя та соціального захисту населення. Система соціального забезпечення та соціального страхування. Система узагальнюючих показників рівня життя населення. Баланс грошових доходів і витрат населення. Методика розрахунку основних показників рівня життя населення. Мінімальний спо-живчий бюджет. Мінімальний нормативний споживчий кошик. Норми споживання основних видів товарів та послуг. Індексація та компенсація грошових доходів населення. Прожитковий мінімум. Межа малозабезпеченості. Індекси вартості життя. Заходи держави щодо забезпечення належного рівня життя населення.</p> <p>Завдання державного регулювання розвитку соціальної сфери. Державне регулювання розвитку житлово-комунального господарства, освіти, культури, охорони здоров'я, побутового обслуговування населення</p>	2
12	<p>Державне регулювання природоохоронної діяльності</p> <p>Сутність державного регулювання природоохоронної діяльності. Державні екологічні програми. Завдання та функції Міністерства охорони навколишнього природного середовища України і місцевих органів державної влади</p>	2

Рекомендована література

1. Державне регулювання економіки. Навч. посібник / С.М. Чистов та ін. К., КНЕУ, 2000.
2. Турне Б. Державне управління. -К.: Основи, 1993.
3. Кубко Е.Б. Программно-целевая организация государственного управления.- К.: Наукова думка, 1983.
4. Лившиц А.Я. Введение в рыночную экономику, - М.: Станкит, 1992. - Т.1.
5. Мельник А.Ф. Державне регулювання економіки. - К., 1994.
6. Мельник А.Ф. Державне регулювання економіки перехідного періоду. - Тернопіль: Збруч, 1995.
6. Мосин В.Н., Крук Д.М. Основы экономического и социального прогнозирования. - М., 1985..
7. Панасюк Б., Науменко В. Впровадження методів прогнозування. - К.: Глобус, 1995.
8. Райт Г. Державне управління. -К: Основи; 1994.
9. Эклунд К. Эффективная экономика - шведская модель. - М.: Экономика, 1991.

Семінари ¹

18 / годин /

№№ семінару	Назва семінару	Тривалість (годин)
1	Об'єктивна необхідність та теоретичні основи державного регулювання економіки.	1
2	Стратегія соціально-економічного розвитку країни.	2
3	Фінансова політика.	2

¹ Вказуються теми семінарів та їх термін, якщо вони заздалегіть визначаються на усі роки навчання. В протилежному випадку вказується загальна кількість годин семінарських занять.

№№ семінару	Назва семінару	Тривалість (годин)
4	Структурна та інвестиційна політика.	1
5	Науково-технічна та інноваційна політика.	2
6	Державне регулювання підприємництва.	1
7	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	1
8	Державне регулювання цін та інфляції.	1
9	Регіональна економічна політика.	2
10	Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання.	1
11	Соціальна політика.	2
12	Державне регулювання природоохоронної діяльності.	2

Програму склав к.е.н., проф.

/В.К. Лебедєва/

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри політичної економії

Протокол від _____ р.

Завідуючий кафедрою політекономії

д.е.н., проф.

/В.М. Тарасевич/

Узгоджено

Начальник навчального відділу

/В.В. Туріщев/

Голова навчального-методичної комісії
за напрямом д.е.н., проф.

/К.Ф. Ковальчук/

Завідуючі випускаючими кафедрами:

економічної інформатики
к.е.н., проф.

/М.С. Кузнєцов/

обліку і аудиту
к.е.н., доц.

/Г.О. Король/

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання індивідуальних робіт з дисципліни

“Державне регулювання економіки”

Загальні вимоги до виконання індивідуальної роботи з дисципліни
“Державне регулювання економіки ”

1. Мета і завдання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота з державного регулювання економіки є невід’ємною складовою частиною усього учбового процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання індивідуальної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Індивідуальна робота відображає рівень теоретичних знань студента, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання індивідуальної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання індивідуальної роботи.
4. Оформлення індивідуальної роботи.

5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання індивідуальної роботи починається з вибору теми. Тематика індивідуальних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи відбувається закріплення за ним варіанту індивідуальної роботи. Для студентів, що складають дисципліну «Державне регулювання економіки» як академічну різницю призначені теоретичні питання 20-50.

Визначившись з варіантом індивідуальної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог учбово-методичного кабінету кафедри політичної економії НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30), яким можуть скористатися і студенти Інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки керівних кадрів і фахівців металургійного комплексу України.

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого студент приступає до написання тексту індивідуальної роботи.

3. Написання тексту індивідуальної роботи

Обсяг індивідуальної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обґрунтованими доказами.

При написанні індивідуальної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми індивідуальної

роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті індивідуальної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову індивідуальну роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. **Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.**

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота може бути виконана як російською, так і українською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення індивідуальної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці індивідуальної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

- 1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;
- 2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванню заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів

ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 4а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Там же, - 3.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Указ. соч., - 3.”;
- посилання у вигляді [№, 3], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, 3 - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4 б).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 5 а).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 5 б).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення індивідуальної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист індивідуальної роботи

Керівник роботи перевіряє індивідуальну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист індивідуальної роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії

керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена індивідуальна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Державне регулювання економіки».

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни “ Державне регулювання економіки ”

на тему: «Розкрийте основні причини, що зумовлюють необхідність державного регулювання сучасної економічної системи.»

Виконав:

студент гр. МС-08-23
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпропетровськ 2013

Додаток 2

Зразки оформлення плану індивідуальної роботи

План роботи

ВСТУП.	стор. 3
1. Загальна характеристика теорій міжнародної торгівлі.	5
2. Інструменти зовнішньоторговельної з поглядів меркантилістів	10
3. Теорії абсолютних та порівняльних переваг.....	17
4. Теорія Хекшера Оліна та парадокс Леонтьєва.	20
5. Новітні теорії міжнародної торгівлі	25
ВИСНОВОК.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Додаток 3

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'як М.Н., Пешенкова Л.А., Рибчук А.В. Економічна теорія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 208с.
2. Бутук А.И. Экономическая теория: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп.-К.:Викар, 2003.- 668с.
3. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: Підручник.-К.: Вища школа, 2007. - 540с.
4. Економічна енциклопедія.(У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3.) /Редколегія: С.В.Мочерний (відп. ред.) та інші. – К.: Видавничий центр „Академія”, - 2000, 2001, 2002.- 864с., 848с., 952с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред.. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
6. Экономическая теория (политэкономия): Учебник /Под общ. Ред. заслуженных деятелей науки Российской Федерации, профессоров В.И. Видянина, Г.П. Журавлёвой. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2000. - 592с.

Додаток 4 а

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

---

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Додаток 4 б

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Додаток 5 а

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

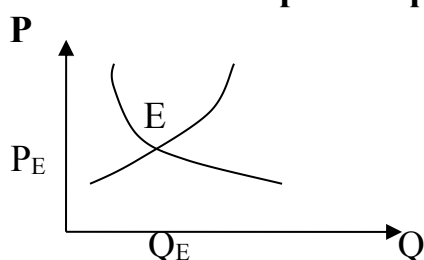
Використання компаніями США різних методів амортизації ¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшуваного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Додаток 5 б

Зразок оформлення графіків

3. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ **з дисципліни “Державне регулювання економіки”**

1. Розкрийте основні причини, що зумовлюють необхідність державного регулювання сучасної економічної системи.
2. Як Ви вважаєте, чому питання про необхідності державного втручання в економіку з надзвичайною актуальністю постало саме у першій третині ХХ-го сторіччя?
3. Обґрунтуйте відповідь на питання: "Чи може теорія "недоліків ринку" повністю пояснити роль та місце держави в сучасній економіці"?
4. Де проходить межа між сферами впливу держави та ринково-конкурентного механізму? Відповідь обґрунтуйте та проілюструйте прикладами.
5. Розкрийте зміст основних сучасних концепцій державного регулювання економіки. Прихильником якої з них Ви є? Відповідь обґрунтуйте.
6. Визначити основні функції держави в економіці розвинутих країн та розкрити їх зміст.
7. Чим відрізняється функціональна роль держави в країнах перехідної економіки порівняно із розвинутими країнами?
8. Назвіть основні об'єкти державного регулювання. Проранжуйте їх за значущістю відповідно до поточної ситуації в економіці України.
9. Розкрийте зміст основних методів державного регулювання економіки. Визначте, які з них більш відповідають адміністративно-командній економіці, а які змішаній ринковій економіці. Чи можна провести чітке розмежування?

10. Наведіть і розкрийте фактори, під впливом яких відбувається становлення системи державного регулювання в перехідній економіці України.
11. В чому полягає специфіка функціонування системи державного регулювання в перехідній економіці України? Проілюструйте прикладами.
12. Обґрунтувати необхідність та доцільність прогнозування соціально-економічного розвитку національної економіки.
13. Визначити роль та місце прогнозування в системі державного регулювання економіки.
14. Розкрити роль та місце прогнозування в макроекономічній системі "прогнозування ↔ планування ↔ програмування".
15. Які макроекономічні моделі економічного зростання ви знаєте? Яка з них, на вашу думку, найбільш адекватно відображає економічні процеси в Україні?
16. Охарактеризуйте основні об'єкти прогнозування щодо їх ієрархічності.
17. Проаналізуйте основні принципи прогнозування. Чи потребує їх перелік доповнення?
18. Розкрийте структуру системи прогнозування та охарактеризуйте її основні елементи.
19. Які види прогнозів соціально-економічного розвитку країни ви знаєте? Чим пояснюється таке їх різноманіття?
20. Надати характеристику основних методів прогнозування. Наведіть передумови для використання кожного з них.
21. Ознайомтесь із Законом України "Про державне прогнозування та розробку програми соціально-економічного розвитку країни". Які б доповнення ви внесли до нього?
22. Проаналізуйте перспективи розвитку макроекономічного прогнозування в Україні

23. Розробіть ваш прогноз економічного розвитку України (довгостроковий, середньостроковий, короткостроковий). Обґрунтуйте його основні показники.
24. Як макроекономічне планування пов'язане із функціями держави – суб'єкта регулювання?
25. Проаналізуйте еволюцію (етапи розвитку) макроекономічного планування. Чому перші спроби планування здійснюються у другій половині ХХ-го сторіччя.
26. Розкрийте взаємозв'язок між макроекономічним плануванням, прогнозуванням і програмуванням.
27. Надайте характеристику форм макроекономічного планування.
28. Проаналізуйте основні переваги та недоліки директивного, індикативного та стратегічного планування. Якому з них держава повинна віддати перевагу в перехідній економіці України?
29. Поясніть, чому розвинуті країни віддають перевагу індикативній формі планування?
30. Прокоментуйте твердження: "Однією з головних причин падіння радянської економіки стало централізоване-директивне планування".
31. Проаналізуйте основні принципи макроекономічного планування. Чи потребує їх перелік доповнення?
32. Розкрийте структуру системи макроекономічного планування, охарактеризуйте її основні елементи та взаємозв'язки між ними.
33. Надати характеристику основних методів планування. Наведіть передумови для застосування кожного з них.
34. Охарактеризуйте етапи розробки Державної програми економічного і соціального розвитку України, проаналізуйте зміст її розділів, вкажіть основні взаємозв'язки між ними.
35. Розробіть проект середньострокового індикативного плану розвитку економіки України. Обґрунтуйте його основні показники.

36. Охарактеризуйте бюджет як основний фінансовий план держави. Який стан бюджету як фінансового плану в Україні?
37. Проаналізуйте основні види бюджетного дефіциту щодо їх довгострокових та короткострокових наслідків. Які форми бюджетного дефіциту характерні для України?
38. Наведіть причини виникнення бюджетного дефіциту в Україні та проранжуйте їх за значущістю.
39. Які, на Вашу думку, повинні бути межі бюджетної централізації ВВП в Україні?
40. Проаналізуйте механізми бюджетного регулювання. Який з них, на вашу думку, доцільно використовувати в Україні?
41. Чи потребує, на Вашу думку, вдосконалення бюджетний процес в Україні? Відповідь обґрунтуйте.
42. Назвіть чинники, які впливають на якісні характеристики державного бюджету в Україні. Проранжуйте їх за значущістю.
43. Наведіть і охарактеризуйте інструменти оподаткування експортно–імпоротної діяльності.
44. Охарактеризуйте принципи системи оподаткування. Спробуйте, на основі загальних принципів оподаткування, виділити ті, які б були найсприятливіші для української системи оподаткування.
45. Проаналізуйте склад і структуру Державного бюджету України за останні кілька років. Визначте основні тенденції.
46. Обґрунтуйте залежність між рівнем бюджетних видатків та бюджетних доходів.
47. Як ви вважаєте, в чому полягає сенс розмежування поточного бюджету та бюджетного розвитку?
48. Розробіть Вашу систему пріоритетів бюджетного фінансування.
49. Проаналізуйте шляхи виходу України з боргової кризи.
50. Надайте порівняльну характеристику прямих і непрямих інструментів грошово-кредитного (монетарного) регулювання.

51. Визначити механізми дії інструментів грошово-кредитного (монетарного) регулювання.
52. Проаналізуйте передумови ефективного використання механізмів грошово-кредитного регулювання.
53. Прокоментуйте твердження: "В перехідній економіці України найбільш ефективним (порівняно з бюджетно-податковим) є грошово-кредитне регулювання".
54. Надайте аргументовану відповідь на питання: "Бюджетно-податкове та грошово-кредитне регулювання є субститутними чи комплементарними формами регулювання?"
55. Надайте аргументовану відповідь на питання: "Чи можуть механізми грошово-кредитного регулювання протидіяти механізмам бюджетно-податкового регулювання?"
56. Обґрунтуйте перспективи і пріоритети антиінфляційної політики в Україні.
57. Обґрунтуйте доцільність та межі державного регулювання процесів ціноутворення.
58. Прокоментуйте твердження: "Державне регулювання процесів ціноутворення означає повернення до адміністративно-планової економіки".
59. Охарактеризуйте основні макроструктурні типи економіки України.
60. Поясніть роль інвестицій у структурній динаміці та економічному зростанні.
61. Наведіть критерії відбору галузей - пріоритетів структурної перебудови в Україні.
62. Розкрийте зміст та функції державного регулювання інвестиційних процесів.
63. Які основні задачі повинна вирішувати держава - суб'єкт регулювання інвестиційних процесів в перехідній економіці України?

64. В чому проявляється регресивність структурних зрушень, що здійснюються в українській економіці?

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ»

1. Розкрийте основні причини, що зумовлюють необхідність державного регулювання сучасної економічної системи.

2. Як Ви вважаєте, чому питання о необхідності державного втручання в економіку з надзвичайною актуальністю постало саме у першій третині XX-го сторіччя?

3. Обґрунтуйте відповідь на питання: "Чи може теорія "недоліків ринку" повністю пояснити роль та місце держави в сучасній економіці"?

4. Де проходить межа між сферами впливу держави та ринково-конкурентного механізму? Відповідь обґрунтуйте та проілюструйте прикладами.

5. Розкрийте зміст основних сучасних концепцій державного регулювання економіки. Прихильником якої з них Ви є? Відповідь обґрунтуйте.

6. Визначити основні функції держави в економіці розвинутих країн та розкрити їх зміст.

7. Чим відрізняється функціональна роль держави в країнах перехідної економіки порівняно із розвинутими країнами?

8. Назвіть основні об'єкти державного регулювання. Проранжуйте їх за значущістю відповідно до поточної ситуації в економіці України.

9. Розкрийте зміст основних методів державного регулювання економіки. Визначте, які з них більш відповідають адміністративно-командній економіці, а які змішаній ринковій економіці. Чи можна провести чітке розмежування?

10. Наведіть і розкрийте фактори, під впливом яких відбувається становлення системи державного регулювання в перехідній економіці України.

11. В чому полягає специфіка функціонування системи державного регулювання в перехідній економіці України? Проілюструйте прикладами.

12. Обґрунтувати необхідність та доцільність прогнозування соціально-економічного розвитку національної економіки.

13. Визначити роль та місце прогнозування в системі державного регулювання економіки.

14. Розкрити роль та місце прогнозування в макроекономічній системі "прогнозування ↔ планування ↔ програмування".

15. Які макроекономічні моделі економічного зростання ви знаєте? Яка з них, на вашу думку, найбільш адекватно відображає економічні процеси в Україні?

16. Охарактеризуйте основні об'єкти прогнозування щодо їх ієрархічності.

17. Проаналізуйте основні принципи прогнозування. Чи потребує їх перелік доповнення?

18. Розкрийте структуру системи прогнозування та охарактеризуйте її основні елементи.

19. Які види прогнозів соціально-економічного розвитку країни ви знаєте? Чим пояснюється таке їх різноманіття?

20. Надати характеристику основних методів прогнозування. Наведіть передумови для використання кожного з них.

21. Ознайомтесь із Законом України "Про державне прогнозування та розробку програми соціально-економічного розвитку країни". Які б доповнення ви внесли до нього?

22. Проаналізуйте перспективи розвитку макроекономічного прогнозування в Україні

23. Розробіть ваш прогноз економічного розвитку України (довгостроковий, середньостроковий, короткостроковий). Обґрунтуйте його основні показники.

24. Як макроекономічне планування пов'язане із функціями держави – суб'єкта регулювання?

25. Проаналізуйте еволюцію (етапи розвитку) макроекономічного планування. Чому перші спроби планування здійснюються у другій половині XX-го сторіччя.

26. Розкрийте взаємозв'язок між макроекономічним плануванням, прогнозуванням і програмуванням.

27. Надайте характеристику форм макроекономічного планування.

28. Проаналізуйте основні переваги та недоліки директивного, індикативного та стратегічного планування. Якому з них держава повинна віддати перевагу в перехідній економіці України?

29. Поясніть, чому розвинуті країни віддають перевагу індикативній формі планування?

30. Прокоментуйте твердження: "Однією з головних причин падіння радянської економіки стало централізоване-директивне планування".

31. Проаналізуйте основні принципи макроекономічного планування. Чи потребує їх перелік доповнення?

32. Розкрийте структуру системи макроекономічного планування, охарактеризуйте її основні елементи та взаємозв'язки між ними.

33. Надати характеристику основних методів планування. Наведіть передумови для застосування кожного з них.

34. Охарактеризуйте етапи розробки Державної програми економічного і соціального розвитку України, проаналізуйте зміст її розділів, вкажіть основні взаємозв'язки між ними.

35. Розробіть проект середньострокового індикативного плану розвитку економіки України. Обґрунтуйте його основні показники.

36. Охарактеризуйте бюджет як основний фінансовий план держави. Який стан бюджету як фінансового плану в Україні?

37. Проаналізуйте основні види бюджетного дефіциту щодо їх довгострокових та короткострокових наслідків. Які форми бюджетного дефіциту характерні для України?

38. Наведіть причини виникнення бюджетного дефіциту в Україні та проранжуйте їх за значущістю.

39. Які, на Вашу думку, повинні бути межі бюджетної централізації ВВП в Україні?

40. Проаналізуйте механізми бюджетного регулювання. Який з них, на вашу думку, доцільно використовувати в Україні?

41. Чи потребує, на Вашу думку, вдосконалення бюджетний процес в Україні? Відповідь обґрунтуйте.

42. Назвіть чинники, які впливають на якісні характеристики державного бюджету в Україні. Проранжуйте їх за значущістю.

43. Наведіть і охарактеризуйте інструменти оподаткування експортно–імпоротної діяльності.

44. Охарактеризуйте принципи системи оподаткування. Спробуйте, на основі загальних принципів оподаткування, виділити ті, які б були найсприятливіші для української системи оподаткування.

45. Проаналізуйте склад і структуру Державного бюджету України за останні кілька років. Визначте основні тенденції.

46. Обґрунтуйте залежність між рівнем бюджетних видатків та бюджетних доходів.

47. Як ви вважаєте, в чому полягає сенс розмежування поточного бюджету та бюджетного розвитку?

48. Розробіть Вашу систему пріоритетів бюджетного фінансування.

49. Проаналізуйте шляхи виходу України з боргової кризи.

50. Надайте порівняльну характеристику прямих і непрямих інструментів грошово-кредитного (монетарного) регулювання.

51. Визначити механізми дії інструментів грошово-кредитного (монетарного) регулювання.

52. Проаналізуйте передумови ефективного використання механізмів грошово-кредитного регулювання.

53. Прокоментуйте твердження: "В перехідній економіці України найбільш ефективним (порівняно з бюджетно-податковим) є грошово-кредитне регулювання".

54. Надайте аргументовану відповідь на питання: "Бюджетно-податкове та грошово-кредитне регулювання є субститутними чи комплементарними формами регулювання?"

55. Надайте аргументовану відповідь на питання: "Чи можуть механізми грошово-кредитного регулювання протидіяти механізмам бюджетно-податкового регулювання?"

56. Обґрунтуйте перспективи і пріоритети антиінфляційної політики в Україні.

57. Обґрунтуйте доцільність та межі державного регулювання процесів ціноутворення.

58. Прокоментуйте твердження: "Державне регулювання процесів ціноутворення означає повернення до адміністративно-планової економіки".

59. Охарактеризуйте основні макроструктурні типи економіки України.

60. Поясніть роль інвестицій у структурній динаміці та економічному зростанні.

5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ»

Тема 1. Державне регулювання економіки як функція держави

План

1. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти.
2. Теорії державного регулювання.
3. Важелі державного регулювання економіки.
4. Особливості державного регулювання економіки.

Література

1. Закон України „Про підприємства в Україні” //Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 24. – С. 252.

2. Богиня Д., Волынский Г. Государственное регулирование переходных процессов //Экономика Украины. – 1999. - № 5. – С. 12-19.
3. Державне регулювання економіки: Навч.: посібник /С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 3-24.
4. Державне регулювання економіки //За ред. І.Р. Михасюка. – Львів: Українські технології. 1999. – С. 8-43.
5. Долишний М., Козориз М. Модели государственного регулирования в рыночной экономике. //Экономика Украины. – 1999. - № 6. – С. 13-20.
6. Лукінов І. До питання про концепцію і модель сучасного економічного розвитку України //Економіка України. – 2001. - № 6. – С. 4-9.
7. Лукинов И. Методы и средства государственного регулирования экономики переходного периода //Экономика Украины. – 1999. - № 5. С. 8-12.
8. Мочерний С. Моделі трансформаційних процесів економіки //Економіка України. – 2000. - № 2. – С. 13-24.
9. Панасюк Б. Концепція макроекономіки перехідного періода //Экономика Украины. – 1999. - № 7. – С. 89-96.
10. Савченко А. Теорія і практика регулювання перехідної економіки //Економіка України. 2000. - № 4. – С. 92-99.
11. Ставровский Е. О формировании государственного сектора экономики //Экономика Украины. – 1999. - № 7. – С. 12-19.
12. Становская Е. Роль государства в регулировании экономических отношений //Экономика Украины. – 1999. - № 11. – С. 36-42.

Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни

План

1. Місце, суть і призначення соціально-економічних прогнозів у системі державного регулювання економіки.
2. Функції, об'єкти, суб'єкти та принципи соціально-економічного прогнозування.
3. Сутність програмно-цільового методу планування та цільової комплексної програми.
4. Державний план (програма) економічного і соціального розвитку України як інструмент макроекономічного планування.

Література

1. Закон України „Про державне прогнозування та розроблення програми економічного і соціального розвитку України” //Офіційний вісник України. – 2000. - № 16. – С. 21.
2. Закон України „Про планування і забудову території” //Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 31. – С. 53.

3. Архангельський Ю. Прогнозування обсягів виробництва на основі макроекономічних моделей та міжгалузевого балансу //Економіка України. – 2000. - № 6. – С. 52-59.
4. Державне регулювання економіки: Навч. посібник /С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 38-49.
5. Державне регулювання економіки //За ред. І.Р. Михасюка. – Львів: Українські технології, 1999. – С. 66-90.
6. Киреев С. Неотложные проблемы и опыт прогнозирования перспектив развития экономики Украины //Экономика Украины. – 1998. - № 6. – С. 92-99.
7. Кузнєцова Р., Шитік Н. Прогнозування соціальних витрат на макрорівні //Економіка України. – 2001. - № 8. – С. 85-94.
8. Павловский М. Экономическое прогнозирование и регулирование //Экономика Украины. – 1999. - № 2. – С. 91-99.
9. Панасюк Б. Прогнозування економічного розвитку України //Економіка України. – 2000. - № 9. – С. 24-32.
10. Панасюк Б. Концептуальні основи економічного прогнозування розвитку економіки України //Економіка України. 1996. - № 1. – С. 20-33.
11. Земляков А. Макропрограммирование в рыночной экономике //Российский экономический журнал. – 1996. - № 11-12. – С. 13-19.
12. Лиля В. Абрамов В. Программно-целевой метод управления социально-экономическим развитием регионов //Экономика Украины. – 1998. - № 9. – С. 32-41.
13. Тамбовцев В. Конкуренция исследовательских программ в экономической науке //Мировая экономика и международные отношения. – 1999. - № 3. – С. 22-25.
14. Шкворець Ю. Программно-цільове управління реалізацією пріоритетних напрямів соціально-економічного та науково-технічного розвитку //Економіка України. – 2001. - № 7. – С. 33-40.
15. Якубовський М. Фінансування програм державного рівня: проблеми та шляхи удосконалення //Фінанси України. – 2000. - № 12. – С. 3-9.

Тема 3. Фінансова політика

План

1. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки.
2. Податки як інструмент державного регулювання економіки.
3. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Національний банк як суб'єкт державного регулювання економіки, його завдання та функції.

Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки.

Процентна й антиінфляційна політика та її вплив на національну економіку.

4. Фінансово-кредитне регулювання економіки.
5. Вплив держави на ціни і ціноутворення.

Література

1. Закон України „Про Державний бюджет України на 2003 рік” //Вісник податкової служби України.” – 2003. - № 2. – С. 23-42.
2. Закон України „Про ціни та ціноутворення” //Фінансова консультація. - № 21-24. – 2000. – С. 4.
3. Закон України „Про національний банк України” //Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 29. – С. 51.
4. Закон України „Про систему оподаткування” //Все о бухгалтерском учете. - № 64 (99). – С. 1.
5. Алимурзаев Г., Хижняков В. Новые доктринальные подходы к межбюджетным отношениям и бюджетная политика федерального правительства //Российский экономический журнал. – 2001. - № 9. – С. 14-19.
6. Башнянин Г.І. Фінансові системи в економіці держави //Фінанси України. – 1999. - № 10. – С. 26-29.
7. Василик Д.О. Бюджетний механізм в управлінні економікою //Фінанси України. – 1999. - № 9. – С. 25-29.
8. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 72-119.
9. Кваснюк Б. Державний борг України та його економічні наслідки //Економіка України. – 2000. - № 12. – С. 82-92.
10. Клименко Т. Кредитна діяльність банків України //Економіка України. – 2000. - № 3. – С. 34-42.
11. Лук'яненко Д., Будкін В. Борги України та завдання фінансової політики //Економіка України. – 2000. - № 6. – С. 91-99.
12. Мортиков В. Денежно-кредитная сфера и занятость //Экономика Украины. – 1998. - № 7. – С. 88-96.
13. Черняк в. Шляхи реформування банківської системи //Економіка України. – 2000. - № 7. – С. 91-99.
14. Швайка М. Государственное регулирование денежно-кредитных отношений //Экономика Украины. – 1999. - № 2. – С. 15-24.

Тема 4. Структурна та інвестиційна політика.

План

1. Структура економіки: зміст, типи, якісні характеристики та пріоритети.
2. Структурні зрушення в економіці та методи їх регулювання.
3. Інвестиції та інвестиційна діяльність.
4. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
5. Державне регулювання ринку цінних паперів.

Література

1. Закон України „Про цінні папери і фондову біржу”, № 719-XIV //Урядовий кур’єр. – 1999. - № 120-121. – С. 4.
2. Закон України „Про інвестиційну діяльність” //Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 33. – С. 226.
3. Закон України „Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні” //Орієнтир. – 2003. - № 6. – С. 1-4.
4. Закон України „Про інноваційну діяльність” //Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 36. – С. 266.
5. Бурлака Г. Инвестиционное обеспечение экономического развития //Экономика Украины. – 1999. - № 11. – С. 89-93.
6. Водянов А., Смирнов. Инвестиционная политика: каким методам госрегулирования отдать предпочтение //Российский экономический журнал. – 2001. - № 11. – С. 12-19.
7. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 129-148.
8. Державне регулювання економіки //За ред. І.Р. Михасюка. – Львів: Українські технології. 1999. – С. 238-280.
9. Костогризов О.Є. Державне регулювання ринку цінних паперів //Фінанси України. – 2000. - № 12. – С. 127-135.
10. Куленко О. Исследование направлений активизации инвестиционной деятельности в Украине //Экономика Украины. – 1998. - № 9. – С. 91-99.
11. Лапко Е. Проблемы инновационной деятельности //Экономика Украины. – 1999. - № 8. – С. 93-99.
12. Лукинов И. Инвестиционная политика в стабильном экономическом развитии //Экономика Украины. – 1999. - № 10. – С. 4-9.
13. Орлов П. Оценка эффективности инвестиций //Экономика Украины. – 1997. - № 1. – С. 30-36.
14. Рамилова А. Прямые иностранные инвестиции как объект государственного регулирования //Российский экономический журнал. – 2000. - № 7. – С. 44-49.
15. Симоненко В. Інвестиційна політика: регіональний аспект //Економіка України. – 1996. - № 4. – С. 33-39.
16. Тканка Л.Я. Система інноваційно-інвестиційних фондів в Україні //Фінанси України. – 3 1. – С. 12-19.

Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика

План

1. Сутність державної науково-технічної політики.
2. Методи державного регулювання розвитку науки і техніки.
3. Узагальнювальні показники економічної ефективності науково-технічної діяльності.

Література

1. Закон України „Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки” //Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 48. – С. 253.
2. Закон України „Про внесення змін до деяких Законів України з метою підтримки наукової і науково-технічної діяльності” //Відомості Верховної Ради України. - № 2-3. – 1999. – С. 21.
3. Закон Украины „Об основах государственной политики в сфере научной и научно-технической деятельности” //Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 12. – С. 165.
4. Закон України „Про наукову і науково-технічну діяльність” //Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 28. – С. 45.
5. Артемова В., Гулюватий В. Проблеми розвитку науки і використання наукових знань //Економіка України. – 2001. - № 4. – С. 94-99.
6. Бесчасний Л., Кириленко В., Юрчук В. Научно-технические и экономические проблемы обеспечения оборонной достаточности Украины //Экономика Украины. – 1997. – № 6. - С. 13-20.
7. Гулеватый В. Проблемы трансформации научных систем в странах с переходной экономикой //Экономика Украины. -№ 3. – С. 94-102.
8. Гуревічов М. Державне регулювання науки //Економіка України. – 2001. - № 10. – С. 72-77.
9. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 178-207.
10. Державне регулювання економіки //За ред. І.Р. Михасюка. – Львів: Українські технології. 1999. – С. 315-332.
11. Дорогунцов С., Рейкова Л. Сучасні проблеми технічного розвитку промисловості України //Економіка України. – 1996. - № 9. – С. 4-11.
12. Соколова Л. Формирование технологической политики: концептуальные соображения //Российский экономический журнал. – 1997. - № 11-12. – С. 15-18.
13. Толкачёв С. Двойные технологии и технологическая безопасность государства //Российский экономический журнал. – 1998. - № 7. – С. 13-20.
14. Туранський Ю. Наука і практика намагаються йти поруч //Економіка України. – 2000. - № 7. – С. 94-99.
15. Яковлев В. Державне управління науково-технічним прогресом //Економіка України. – 2000. - № 8. – С. 88-93.

Тема 6. Державне регулювання підприємництва

План

1. Державне підприємництво й управління державною власністю.
2. Державне управління процесами приватизації.
3. Державна підтримка малого підприємництва.
4. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва.

5. Державна підтримка венчурних (ризикових) підприємств.
6. Прикладні аспекти програмного регулювання розвитку малого та середнього бізнесу у регіоні.

Література

1. Закон України "Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні" //Офіційний вісник. - № 4. – 2001. – С. 1-14.
2. Закон України „Про державну програму приватизації” //Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 33-34. – С. 67.
3. Закон України „Про внесення змін до Закону України” „Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності” //Відомості Верховної Ради України. - № 34. – 1998. – С. 229.
4. Закон України „Про підприємства в Україні” //Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 24. – С. 252.
5. Абрамова І.М. Проблеми розвитку підприємництва в Україні //Фінанси України. – 1999. - № 4. – С. 33-40.
6. Білоус Г. Розвиток малого підприємництва в Україні //Економіка України. – 2000.- № 2. – С. 34-41.
7. Виноградская А. Развитие малого предпринимательства //Экономика Украины. – 1999. - № 2. – С. 36-39.
8. Гончарові Н. Оцінка ефективності діяльності підприємств //Економіка України. – 1998. - № 12. – С. 86-89.
9. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 178-207.
10. Державне регулювання економіки //За ред. І.Р. Михасюка. – Львів: Українські технології. 1999. – С. 281-314.
11. Скупар Г. Стратегія піднесення конкурентоспроможності підприємництва: проблеми і складові успіху //Економіка України. – 2000. № 6. – С. 16-19.
12. Фінагін В. Економічний механізм підприємництва в ринковій економіці //Економіка України. – 2000. - № 9. – С. 91-96.
13. Чечетов М., Жадан І. Державне регулювання та державне підприємство: міфи і реальність //Економіка України. – 2001. - № 12. – С. 10-17.

Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

План

1. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності.
2. Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Література

1. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” //Відомості Верховної Ради України. - № 7. – 1999. – С. 49.
2. Закон України „Про регулювання товарообмінних операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” //Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 5-6. – С. 44.
3. Афонцев С. Проблема глобального управління мирохозяйственной системой: теоретические аспекты //Мировая экономика и международные отношения. – 2001. - № 5. – С. 65-70.
4. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 208-223.
5. Державне регулювання економіки //За ред. І.Р. Михасюка. – Львів: Українські технології. 1999. – С. 218-237.
6. Загашвили В. Мировая торговля //Мировая экономика и международные отношения. – 2000. - № 8. – С. 17-24.
7. Охотский В. Тенденции в мировой торговле статью //Экономика Украины.-1999 - № 4. – С. 75-82.
8. Приписнов В. Основне сдвиги в мировой хозяйственной конъюнктуре //Мировая экономика и международные отношения. – 2000. - № 8. – С. 3-8.
9. Рубан А. Про деякі питання і тенденції сучасної зовнішньої торгівлі //Економіка України. – 2000. - № 7. – С. 66-70.
10. Сильвестеров С. Мировое хозяйство: новые тенденции развития //Российский экономический журнал. – 2000. - № 8. – С. 15-19.
11. Шишков Ю. Внешнеэкономические связи в 20 в. – от упадка к глобализации //Мировая экономика и международные отношения. – 2001. - № 8. - С. 125-129.
12. Еврохин С. Проблемы управления внешнеэкономической деятельностью //Экономика Украины. – 1999. - № 2. – С. 90-96.

Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції

План

1. Державне регулювання цін на продукцію природних монополій.
2. Політика регулювання доходів.
3. Державне регулювання грошової маси: зміна облікової ставки, регулювання норми мінімальних резервів; операції на відкритому ринку.

Література

1. Закон України „Про природні монополії” //Орієнтир. – 2000. - № 16. – С. 30.
2. Закон України „Про антимонопольний комітет України” //Орієнтир. – 2000. - № 28. – С. 1.

3. Закон України „Об ограничении монополизма и недопущении недобросовестной конкуренции в предпринимательской деятельности» //Відомості Верховної ради України. – 1992. - № 21. – С. 296.
4. Державне регулювання економіки //За ред. І.Р. Михасюка. – Львів: Українські технології. 1999. – С. 333-456.
5. Зінчук Т. Аграрна політика України: можливості та перспектива інтеграції в ЄС //Економіка України. – 2000. - № 12. – С. 58-63.
6. Михасюк І. Государственное регулирование земельной реформы //Экономика Украины. – 1998. - № 3. – С. 74-80.
7. Могилевкин И. Мировой транспорт: новые горизонты и новые проблемы //Мировая экономика и международные отношения. – 2000. - № 9. – С. 40-50.
8. Пащенко Ю. Транспортна політика України //Економіка України. – 2001. - № 12. – С. 38-43.
9. Перестюк Б., Перестюк Л. Формування державної промислової політики //Економіка України. – 2001. - № 6. – С. 35-39.
10. Долишний М., Козориз М. Модели государственного регулирования в рыночной экономике //Экономика Украины. – 1999. - № 6. С. 13-20.
11. Лукинов І. До питання про концепцію і модель сучасного економічного розвитку України //Економіка України. – 2001. - № 6. – С. 4-9.
12. Лукинов И. Методы и средства государственного регулирования экономики переходного периода //Экономика Украины. – 1999. - № 5. – С. 8-12.
13. Мочерний С. Моделі трансформаційних процесів економіки //Економіка України. – 2000. - № 2. – С. 13-24.
14. Панасюк Б. Концепция макроэкономики переходного периода //Экономика Украины. – 1999. - № 7. – С. 89-96.
15. Савченко А. Теорія і практика регулювання перехідної економіки //Економіка України. – 2000. - № 4. – С. 92-99.
16. Ставровський Е. О формировании государственного сектора экономики //Экономики Украины. – 1999. - № 7. – С. 12-19.
17. Становская Е. Роль государства в регулировании экономических отношений //Экономика Украины. – 1999. - № 11. – С. 36-42.

Тема 9. Регіональна економічна політика

План

1. Мета та головні аспекти регіональної політики держави.
2. Об'єкти державної регіональної політики.
3. Механізм удосконалення регіональної структури економіки.
4. Соціально-економічний комплекс регіону як системи.
5. Форми державного регулювання економічного та соціального розвитку.
6. Використання фінансових ресурсів регіону. Бюджетні субсидії, дотації, субвенції.

7. Вільні економічні зони.
8. Соціальна й екологічна політика в регіоні.

Література

1. Указ Президента „Про концепцію державної регіональної політики” //Офіційний вісник України. - № 22. – 2001. – С. 21.
2. Указ Президента „Про заходи щодо стабілізації соціально-економічного становища у Дніпропетровській області” //Урядовий кур’єр.-2001 - № 138 (99). – С. 32.
3. Указ Президента „Про державну підтримку розвитку місцевого самоврядування в Україні //Офіційний вісник. -2001- № 36. – С. 1-9.
4. Бутко М. Розв’язування проблем регіонального розвитку //Економіка України. – 2000. - № 1. – С. 12-20.
5. Воротников Н. Конкурентоспособность регионов и задачи региональных властей в области корпоративной политики //Российский экономический журнал. – 2001. - № 7. – С. 51-56.
6. Гумаченко Н. Управление социально-экономическим развитием региона //Экономика Украины. – 1998. - № 4. – С. 94-99.
7. Державне регулювання економіки: Навч. посібник \С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 240-254.
8. Державне регулювання економіки /За ред. І.Р. Михасюка /. – Львів: Українські технології, 1999. – С. 495-616.
9. Дзись Г. Роль регионов в становлении национальной экономики Украины //Экономика Украины. – 1999. - № 10. – С. 19-24.
10. Злупко С. Региональная политика Украины: научные основы, методы, механизмы //Экономики Украины. – 1998. - № 9. – С. 93-99.
11. Крисанов Д. Региональная политика: проблемы и механизм осуществления //Экономика Украины. – 1998. - № 11. – С. 94-102.
12. Роговий В. Актуальні питання розвитку територій з особливим статусом в Україні //Економіка України. – 2000. - № 11. – С. 4-10.
13. Сидоров А. Особливості законодавчого забезпечення створення ВЕЗ в Україні //Економіка України. – 1996. - № 12. – С. 64-69.
14. Суспицын С. Методические проблемы прогнозирования приоритетов и последствий государственной региональной политики //Российский экономический журнал. – 2000. – № 2. – С. 2-9.
15. Туманов В. Приграничные регионы как субъекты приграничного сотрудничества //Российский экономический журнал. – 1999. - № 2. – С. 45-54.

Тема 10. Суспільний сектор економіки як об’єкт державного регулювання План

1. Суспільний сектор в умовах змішаної економіки.
2. Політика асигнувань та оптимальне оподаткування.

Література

1. Указ Президента України „Про основні напрямки соціальної політики на період до 2004 року” //Офіційний вісник. - № 21. – 2000. – С. 11-32.
2. Вишневская Н. Проблемы и перспективы рынка рабочей силы //Мировая экономика и международные отношения. – 2000. - № 8. – С. 55-60.
3. Гнибиденко И. Эффективность пенсионной системы в Украине и её реформирование на страховой основе //Экономика Украины. – 1999. - № 12. – С. 16-19.
4. Державне регулювання економіки: Навч. посібник \С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 255-287.
5. Державне регулювання економіки /За ред. І.Р. Михасюка /. – Львів: Українські технології, 1999. – С. 457-494.
6. Кузнецова Р. Определение потребности в новых рабочих местах //Экономика Украины. – 1999. - № 9. – С. 30-36.
7. Лексин В., Шведов А. Социальные обязательства государства, социальная политика и социальные реформы //Российский экономический журнал. – 2001. - № 1. – С. 45-49.
8. Одинець В. Пути совершенствования социальной защиты населения //Экономика Украины. – 1999. - № 11. – С. 98-105.
9. Осовий Г. Актуальне вопросы регулирования рынка труда //Экономика Украины. – 1997. - № 9. – С. 33-40.
10. Петрова І. Ринок праці – соціальні пріоритети //Економіка України. – 2001. – № 1. – С. 93-98.
11. Становская Е. Роль государства в регулировании экономических отношений //Экономика Украины. – 1999. - № 11. – С. 36-42.

Тема 11. Соціальна політика

План

1. Державне регулювання ринку праці.
2. Державне регулювання доходів та споживання.
3. Державне регулювання сфери обслуговування населення.

Література

1. Закон України „Про затвердження державної програми зайнятості населення на 2001-2004 роки” //Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 31. – С. 215.

2. Закон України «О внесении изменений в Закон Украины» «Об индексации денежных доходов населения» //Бухгалтерия. – 2002. - № 25-26. – С. 7.
3. Указ Президента України „Про положення про Міністерство праці та соціальної політики України” //Офіційний вісник. – 2000. №35 – С. 15.
4. Вишневская Н. Проблемы и перспективы рынка рабочей силы //Мировая экономика и международные отношения. – 2000. - № 8. – С. 55-60.
5. Гнибиденко И. Эффективность пенсионной системы в Украине и её реформирование на страховой основе //Экономика Украины. – 1999. - № 12. – С. 16-19.
6. Державне регулювання економіки: Навч. посібник \С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 255-287.
7. Державне регулювання економіки /За ред. І.Р. Михасюка /. – Львів: Українські технології, 1999. – С. 457-494.
8. Коровина З., Игольников А. О единой системе пенсионного обеспечения, обоснованных тарифах на жилищно-коммунальные услуги без льгот и привилегий //Экономика Украины. – 1999. – № 1. – С. 47-55.
9. Кузнецова Р. Определение потребности в новых рабочих местах //Экономика Украины. – 1999. - № 9. – С. 30-36.
10. Лексин В., Шведов А. Социальные обязательства государства, социальная политика и социальные реформы //Российский экономический журнал. – 2001. - № 1. – с. 45-49.
11. Мортиков В.В. Податкове регулювання пропозиції праці //Фінанси України. – 2001. - № 1. – С. 21-28.
12. Никитин С., Никитина А. Прибыль и зарплата в развитой рыночной экономике: динамическое взаимодействие //Мировая экономика и международные отношения. – 2000. - № 9. – С. 50-57.
13. Одинец В. Пути совершенствования социальной защиты населения //Экономика Украины. – 1999. - № 11. – С. 98-105.
14. Осовый Г. Актуальные вопросы регулирования рынка труда //Экономика Украины. – 1997. - № 9. – С. 33-40.
15. Петрова І. Ринок праці – соціальні пріоритети //Економіка України. – 2001. - № 1. – С. 93-98.

Тема 12. Державне регулювання природоохоронної діяльності

План

1. Сутність державного регулювання природоохоронної діяльності.
2. Державне екологічне регулювання.
3. Державне управління природоохоронною діяльністю.

Література

1. Закон України «Об охране окружающей природной среды» //Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 34. – С. 230.

2. Закон України „Про охорону атмосферного повітря” від 21.06.2001. - //Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 48. – С. 252.
3. Закон України „Про затвердження загально державної програми охорони та відтворення довкілля Азовського та Чорного морів” //Офіційний вісник України. – 2001. - № 17. – С. 1.
4. Галушкіна Т. Экологический менеджмент в Украине //Экономика Украины. – 1999. - № 6. – С. 78-84.
5. Грабинский И., Злупко С. Экономические основы управления улучшением качества окружающей среды //Экономика Украины. – 1999. - № 11. – С. 90-100.
6. Державне регулювання економіки: Навч. посібник \С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 288-314.
7. Карагодов и. Механизм управления природопользованием на уровне региона //Экономика Украины. – 1997. – № 10. – С. 64-70.
8. Панько Б. Проблеми економічного менеджменту довкілля //Економіка України. – 2001. - № 8. – с. 60-69.
9. Савченко А. Совершенствование управления природоохранной деятельностью промышленных предприятий //Экономика Украины. – 1997. - № 4. – С. 68-75.
10. Синякевич І. Пріоритетні інструменти екологічної політики //Фінанси України. – 2000. - № 10. – С. 139-145.
11. Синякевич И. Экономические инструменты экополитики: теория и практика //Экономика Украины. – 1999. - № 10. – С. 78-85.
12. Хлобистов Є. Екологічна безпека і засади вивчення ризику техногенних катастроф //Економіка України. – 2000. - № 6. – С. 38-44.
13. Щербак В. До концепції розв’язання ресурсно-економічної проблеми в Україні //економіка України. – 2000. - № 1. – С. 51-56.

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ»

Тема 1. " Державне регулювання економіки як функція держави"

Тема 1.1.: “Об’єктивна необхідність державного регулювання економіки”

- 1. До “придбаних” недоліків ринку відноситься:**
  - А. недовиробництво суспільних благ і послуг;
  - В. втрата здатності швидко реагувати на циклічні зміни економічної активності внаслідок монополізації;
  - С. соціально несправедливий розподіл доходів;
  - Д. негативні зовнішні ефекти функціонування ринку.
- 2. До “природних” недоліків ринку відноситься:**
  - А. соціально несправедливий розподіл доходів;
  - В. інертність щодо реструктуризації економіки;
  - С. тенденція монополізації економіки;
  - Д. усі відповіді вірні.

- 3. Назвіть чинники, що зумовлюють необхідність державного регулювання економіки:**
- A. циклічність економічного розвитку та його прояви (інфляція та безробіття);
  - B. соціально несправедливий розподіл доходів;
  - C. недовиробництво приватним сектором суспільних благ та послуг;
  - D. всі відповіді вірні.
- 4. До суб'єктів державного регулювання економіки не відносяться:**
- A. політичні партії;
  - B. громадські асоціації;
  - C. законодавчі органи;
  - D. приватні підприємства.
- 5. Об'єкти державного регулювання економіки – це:**
- A. носії, виразники та виконавці господарських інтересів;
  - B. всі соціально-економічні процеси, що відбуваються в національній економіці в цілому;
  - C. сукупність різноманітних важелів, інструментів, за допомогою яких держава реалізує економічну політику;
  - D. немає вірної відповіді.
- 6. До об'єктів державного регулювання економіки відносяться:**
- A. економічний цикл;
  - B. грошовий обіг;
  - C. зайнятість населення;
  - D. всі відповіді вірні;
  - E. A і B.
- 7. Ефективність діяльності держави характеризується:**
- A. високим рівнем зайнятості;
  - B. контрольованими помірними темпами інфляції;
  - C. зростанням ВВП;
  - D. всі відповіді вірні;
  - E. A і B.
- 8. Кількісним показником ефективності використання інструментів державного регулювання є:**
- A. ставка податку на прибуток підприємств;
  - B. мультиплікатор;
  - C. рівень мінімальної заробітної плати;
  - D. темп зростання ВВП у поточному році.
- 9. Між якими теоріями державного регулювання економіки є непрямий зв'язок:**
- A. неокласичний синтез та соціально-інституційний напрямок;
  - B. класична політекономія та неокласична теорія;
  - C. меркантилізм та фізіократи;
  - D. класична теорія та меркантилізм.
- 10. Прибічники якої з теорій державного регулювання економіки віддавали перевагу грошово-кредитним важелям регулювання економіки:**
- A. кейнсіанство;
  - B. монетаризм;
  - C. класична теорія саморегулювання;
  - D. неокласичний синтез;
  - E. економіка пропозиції;
  - F. марксизм.
- 11. Прибічники якої з теорій державного регулювання економіки розробляли засади функціонування адміністративно-командної економіки:**
- A. марксизм;
  - B. фізіократи;
  - C. меркантилізм;
  - D. соціально-інституційний напрямок.

12. Протекціонізм – це

- A. економічна політика держави щодо захисту внутрішнього ринку від надходження товарів іноземного виробника;
- B. економічна політика держави щодо лібералізації зовнішньої торгівлі;
- C. політика невтручання держави у діяльність ринку;
- D. немає вірної відповіді.

13. До функцій держави не відноситься:

- A. розробка політики соціально-економічного розвитку країни;
- B. формування правових засад функціонування економіки;
- C. сприяння розвитку монополій;
- D. перерозподіл доходів та ресурсів.

14. Держава безпосередньо регулює діяльність:

- A. підприємств з недержавною формою власності;
- B. державних підприємств;
- C. підприємств усіх форм власності;
- D. підприємств змішаної форми власності.

15. Механізми державного регулювання економіки – це:

- A. засоби впливу держави на соціально-економічну систему з метою створення або забезпечення нормальних умов її функціонування;
- B. конкретний прояв економічної діяльності держави, організація й упорядкування економічних процесів;
- C. сукупність різноманітних важелів, інструментів, за допомогою яких держава реалізує економічну політику.

16. Сфера діяльності держави – це:

- A. географічні кордони країни;
- B. економічні кордони національної економіки;
- C. A і B;
- D. немає вірної відповіді.

17. Економічні методи державного регулювання економіки – це:

- A. методи, орієнтовані на захист національної економічної безпеки;
- B. комплекс науково обґрунтованих важелів та прийомів, що впливають на економічні процеси і спонукають суб'єктів господарювання до економічної активності;
- C. методи, орієнтовані на стримування економічної активності суб'єктів господарювання;
- D. всі відповіді вірні.

18. В залежності від сфери впливу методи державного регулювання економіки бувають:

- A. загальні, селективні;
- B. прямі, непрямі;
- C. формальні, неформальні;
- D. правові, адміністративні, економічні.

19. Неформальні методи регулювання економіки націлені на:

- A. формування громадської думки, суспільної свідомості;
- B. забезпечення фінансової або монетарної безвідплатної допомоги суб'єктам господарювання;
- C. захист вітчизняного товаровиробника;
- D. підтримку не інфляційного економічного зростання.

20. Грошово-кредитна політика – це інструмент:

- A. економічних методів регулювання економіки;
- B. інституційних методів регулювання економіки;
- C. соціально- психологічних методів регулювання економіки;
- D. адміністративних методів регулювання економіки.

21. Загальні методи регулювання економіки мають об'єктом свого впливу:

- A. окремі галузі економіки;
- B. національну економіку в цілому;

- C. окремі регіони економіки;
  - D. всі відповіді вірні.
- 22. У фазах кризи та депресії держава використовує:**
- A. стримуючі методи регулювання економіки;
  - B. стимулюючі методи регулювання економіки;
  - C. протекціоністські методи регулювання економіки;
  - D. Б і В;
  - E. немає вірної відповіді.
- 23. В залежності від об'єкту регулювання економічна політика буває:**
- A. цінова;
  - B. антимонопольна;
  - C. фіскальна;
  - D. монетарна.
- 24. Селективні методи – це методи:**
- A. що мають об'єктом свого впливу національну економіку в цілому;
  - B. які опосередковано впливають на економіку й мають заохочувально-рекомендаційний характер;
  - C. які формують громадську думку й суспільну свідомість;
  - D. які спрямовані на конкретні об'єкти, галузі або сектори економіки.
- 25. Встановлення системи нормативів, стандартів, штрафів – це інструмент:**
- A. економічних методів регулювання економіки;
  - B. адміністративних методів регулювання економіки;
  - C. правових методів регулювання економіки.
- 26. Які методи державного регулювання економіки необхідно використовувати при недовиробництві товарів та послуг:**
- A. стимулюючі;
  - B. донорські;
  - C. економічні;
  - D. всі відповіді вірні.
- 27. В ринковій економіці державне регулювання спрямоване на:**
- A. нейтралізацію та пом'якшення ринкових недоліків;
  - B. створення державної власності та державних підприємств;
  - C. розвиток державного замовлення;
  - D. всі відповіді вірні.
- 28. Кінцевою метою реформування економіки України є розбудова:**
- A. змішаної перехідної економіки;
  - B. ринкової економіки;
  - C. соціально орієнтованої змішаної ринкової економіки;
  - D. командно-адміністративної економіки.

Тема 1.2. Органи державного управління України в системі державного регулювання економіки

1. До органів виконавчої влади в Україні належить:
  - 1) Кабінет Міністрів України;
  - 1) Місцеві державні адміністрації;
  - 2) Міністерства;
  - 3) Державні комітети;
  - 4) Верховна рада України.
2. Яке положення не належить до принципів централізовано-сегментної системи державних органів:
  - 1) принцип персоніфікованості;
  - 2) принцип розподілу влади;

- 3) демократизм;
  - 4) верховенство права;
  - 5) належність до органів державної влади лише загальнонаціональних органів.
3. Яке положення належить до принципів моноцефальної системи державних органів:
- 1) принцип розподілу влади;
  - 2) демократизм;
  - 3) верховенство права;
  - 4) принцип єдиновладдя;
  - 5) принцип духовно-державного єдиновладдя.
4. Яке положення належить до принципів монотеократичної системи державних органів:
- 1) принцип духовно-державного єдиновладдя;
  - 2) принцип персоніфікованості;
  - 3) принцип розподілу влади;
  - 4) демократизм;
  - 5) верховенство права.
5. В Україні впроваджена система державних органів:
- 1) централізовано-сегментна;
  - 2) моноцефальна;
  - 3) теократична;
  - 4) мережева;
  - 5) монотеократична.
6. Поєднання у одній особі глави держави та вищої духовної особи країни є принципом:
- 1) централізовано-сегментної системи;
  - 2) моноцефальної системи;
  - 3) теократичної системи;
  - 4) мережевої системи;
  - 5) монотеократичної системи.
7. Затвердження Державного бюджету України є функцією:
- 1) Верховної Ради України;
  - 2) Президента України;
  - 3) Кабінету Міністрів України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Академії наук України.
8. Забезпечення проведення політики у сфері праці й зайнятості населення є функцією:
- 1) Верховної Ради України;
  - 2) Президента України;
  - 3) Кабінету Міністрів України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Академії наук України.
9. Призначення на посаду Голови розрахункової палати є функцією:
- 1) Верховної Ради України;
  - 2) Кабінету Міністрів України;
  - 3) Президента України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Академії наук України.
10. Розробка і здійснення програм економічного, науково-технічного і культурного розвитку України є функція:
- 1) Верховної Ради України;
  - 2) Кабінету Міністрів України;
  - 3) Президента України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Академії наук України.
11. Організація і здійснення митної справи є функцією:
- 1) Верховної Ради України;
  - 2) Кабінету Міністрів України;

- 3) Президента України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Академії наук України.
12. Підготовка та виконання обласних і районних бюджетів є функцією:
- 1) органів місцевого самоврядування;
  - 2) місцевих державних адміністрацій;
  - 3) міністерств;
  - 4) відомств;
  - 5) комітетів.
13. Управління майном, що є в комунальній власності є функцією:
- 1) органів місцевого самоврядування;
  - 2) місцевих державних адміністрацій;
  - 3) Верховної Ради України;
  - 4) Кабінету Міністрів України;
  - 5) Національного банку України;
14. Утворення, реорганізація та ліквідація комунальних підприємств є функцією:
- 1) місцевих державних адміністрацій;
  - 2) органів місцевого самоврядування;
  - 3) міністерств;
  - 4) відомств;
  - 5) комітетів.
15. Система державних органів управління не потребує вдосконалення щодо таких функцій як:
- 1) формування планів виробництва підприємств;
  - 2) захист вітчизняного виробника;
  - 3) перерозподіл доходу та багатства;
  - 4) стимулювання економічного зростання;
  - 5) стабілізація економіки.
16. До сучасних особливостей у розвитку системи державних органів управління належать:
- 1) зменшення прямої участі державних органів управління у виробничій діяльності;
  - 2) збільшення прямої участі державних органів у виробничій діяльності;
  - 3) підтримка стабільного економічного середовища;
  - 4) 1, 3;
  - 5) 2, 3.
17. До конкретних напрямків вдосконалення діяльності органів державного регулювання належать:
- 1) закріплення підприємств за постачальниками і споживачами;
  - 2) регулювання цін на товари та послуги;
  - 3) видача ліцензій на відкриття підприємств;
  - 4) 1, 2;
  - 5) 2, 3.
18. Затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального розвитку є функцією:
- 1) Кабінету Міністрів України;
  - 2) Верховної Ради України;
  - 3) Президента України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Академії наук України.
19. Затвердження переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації є функцією:
- 1) Кабінету Міністрів України;
  - 2) Верховної Ради України;
  - 3) Президента України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Академії наук України.
20. Порядок утворення і функціонування вільних економічних зон є компетенцією:
- 1) Верховної Ради України;

- 2) Кабінету Міністрів України;
  - 3) Президента України;
  - 4) органів місцевого самоврядування;
  - 5) місцевих державних адміністрацій;
21. Встановлення місцевих податків і зборів відповідно до закону є функцією:
- 1) органів місцевого самоврядування;
  - 2) місцевих державних адміністрацій;
  - 3) Кабінету Міністрів України;
  - 4) Президента України;
  - 5) Національного банку України;
22. Забезпечення рівних умов розвитку всіх форм власності є функцією:
- 1) органів місцевого самоврядування;
  - 2) місцевих державних адміністрацій;
  - 3) Кабінету Міністрів України;
  - 4) Президента України;
  - 5) Національного банку України;
23. Розробка проекту закону про Державний бюджет України є функцією:
- 1) органів місцевого самоврядування;
  - 2) місцевих державних адміністрацій;
  - 3) Кабінету Міністрів України;
  - 4) Президента України;
  - 5) Національного банку України;
24. Затвердження рішень про надання Україною позик іноземним державам є функцією:
- 1) Верховної Ради України;
  - 2) Кабінету Міністрів України;
  - 3) Президента України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) місцевих державних адміністрацій.
25. Затвердження рішень про одержання Україною від іноземних держав позик є функцією:
- 1) Кабінету Міністрів України;
  - 2) місцевих державних адміністрацій;
  - 3) Верховної Ради України;
  - 4) Президента України;
  - 5) Національного банку України.

Тема 1.3. Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки

1. **Визначити, яку функцію виконують закони в правовому регулюванні економікою:**
  - a. довготермінового правового регулювання;
  - b. оперативного правового регулювання;
  - c. короткотермінового правового регулювання.
2. **Визначити функцію нормативних актів в правовому регулюванні економікою:**
  - a. нормативну функцію правового регулювання;
  - b. оперативну функцію правового регулювання;
  - c. короткотермінову функцію правового регулювання.
3. **До інструментів правового регулювання економіки відносять:**
  - a. нормативні і законодавчі акти;
  - b. державні контракти;
  - c. штрафи, санкції, ліцензії.
4. **Антимонopolне законодавство сприяє:**
  - a. розвитку конкуренції;
  - b. обмеженню досконалої конкуренції;
  - c. монополізації ринкової системи.

5. Монополізм і конкуренція в умовах розвинутої ринкової системи перебувають в стані:

- a. діалектичної єдності;
- b. діалектичної суперечності;
- c. взаємодії, тобто розвиток монополії сприяє розвитку конкуренції.

6. Згідно з законами України про антимонопольне регулювання заборонено:

- a. обмеження або припинення виробництва товарів, які не користуються значним попитом;
- b. застосування реклами з ціллю підвищення збуту продукції і збільшення власного прибутку;
- c. здійснення цінової дискримінації;
- d. зниження цін на свою продукцію .

7. Якщо збільшується кількість господарських об'єктів приватної власності, то участь держави в управлінні економікою:

- a. посилюється;
- b. остається незмінною;
- c. знижується;
- d. не можна точно визначити.

8. Знайти невірне ствердження:

- a. адміністративне регулювання виражає пряме управління з боку держави;
- b. адміністративне регулювання передбачає використання державних замовлень та контрактів;
- c. адміністрація – орган державної влади на конкретній території;
- d. суть адміністративних методів не залежить від обраного способу управління суб'єктами ринкової діяльності .

9. До інструментів адміністративного регулювання відносять:

- a. нормативні акти;
- b. законодавчі акти;
- c. розпорядження та ліцензії;
- d. державні замовлення.

10. Дати визначення еволюції ринкових відносин:

- a. це перехід від стихійного ринку до впровадження державного регулювання;
- b. це вихід країни на міжнародний ринок і встановлення ринкових відносин між країнами;
- c. це перехід від суспільної власності до приватної .

11. Адміністративне регулювання в період економічних криз:

- a. посилюється;
- b. послаблюється;
- c. не змінюється;
- d. взагалі скасовується.

12. Охарактеризувати адміністративне регулювання в умовах перехідної економіки:

- a. адміністративне регулювання націлене на створення умов для саморегулювання;
- b. адміністративне регулювання буде сприяти розвитку державного управління на принципах централізації;
- c. адміністративне регулювання буде стримувати розвиток конкуренції.

13. Знайти невірне ствердження:

- a. держава втручається у підприємницьку діяльність навіть за всіх сприятливих умов;
- b. влада, використовуючи адміністративні методи, вирішує проблеми, які не під силу ринкові;
- c. у високорозвинутих країнах з ринковою економікою держава є примусовою політичною організацією;
- d. адміністративне регулювання неефективне в випадку захисту національних інтересів у системі зовнішньоекономічної діяльності.

14. Під державним замовленням розуміють:

- a. метод адміністративного регулювання економіки;
- b. спосіб реалізації суспільних і державних потреб;
- c. постанова центральних органів виконавчої влади.

15. Дати визначення державному контракту:

- a. це договір між державним замовником і виконавцем державного замовлення;
- b. контракт, укладений між країнами на міжнародному ринку стосовно митного тарифу;
- c. контракт, який визначає взаємовідносини між державами відносно торгівлі.

16. Вказати установи, які можуть виступати замовником за державним контрактом:

- a. приватні підприємства;
- b. окремі фірми;
- c. обласні державні адміністрації;
- d. ліцензійні палати .

17. Якщо існує декілька претендентів на виконання державного замовлення , то за яким критерієм визначають виконавця:

- a. в залежності від форм власності;
- b. на конкурсній основі;
- c. в залежності від класифікації підприємства – виконавця;
- d. виконавцем державного замовлення буде перший претендент.

18. Яким чином виконується фінансування державних контрактів:

- a. державний контракт фінансується з Державного бюджету України;
- b. державний контракт самостійно фінансують підприємства – виконавці державного замовлення;
- c. державний контракт завжди фінансує Національний Банк України.

19. Якщо підприємство, згідно з законодавством, є монополістом на ринку продукції, чи зобов'язане воно виконувати державне замовлення:

- a. монополіст, згідно з законами України, має право відмовити, якщо даний контракт є не вигідним для монополіста;
- b. монополіст, отримавши державне замовлення, обов'язково повинен його виконати;
- c. в залежності від умов договору .

20. До інструментів економічного стимулювання виконання державних замовлень відносять:

- a. цільові дотації ;
- b. валютні кошти;
- c. митні тарифи;
- d. реальну ставку відсотку.

21. Визначити, за якими критеріями поділяють державні контракти:

- a. в залежності від затрат виробництва і норми прибутку;
- b. згідно умов договору і терміну виконання підрядних робіт;
- c. враховують призначення і методи ціноутворення.

22. Вказати головні показники, які узгоджують при складанні заохочувального контракту:

- a. затрати виробництва і норма прибутку;
- b. кількісні і якісні показники готового продукту;
- c. терміни поставок;
- d. комерційний ризик;
- e. основний капітал, який буде застосовуватись у виконанні державного контракту.

23. Вказати, в яких галузях широко використовуються державні контракти багаторазово заохочувального типу:

- a. в галузях, де велика частка державних капіталовкладень і високий комерційний ризик;
- b. в галузях, де незначна частка державних капіталовкладень і високий комерційний ризик;
- c. в галузях, де значна частка державних капіталовкладень і незначний комерційний ризик.

24. Знайти методи фінансування державних контрактів:

- a. метод, який застосовують для розрахунків за поставки складної і нової технології;
- b. метод “відшкодування витрат виробництва”;
- c. метод “ціноутворення”, який забезпечує підприємства необхідними обіговими коштами;
- d. метод “зваженої частки участі підрядника”.

25. Визначити головну мету централізованого фінансування держзамовлень на контрактній основі:

- a. це забезпечення підприємства необхідними обіговими коштами;
- b. це забезпечення підприємства необхідними природними ресурсами для виконання держконтракту ;
- c. це надання довготермінового кредиту під заставу.

Тема 2. " Стратегія соціально-економічного розвитку країни"

Тема 2.1. Прогнозування соціально-економічного розвитку у системі державного регулювання економіки.

1. **Основним змістом процесу прогнозування є:**
  - a) передбачення;
  - б) пропозиція;
  - в) альтернативний вибір;
  - г) всі відповіді правильні.
2. **Дослідження і аналіз можливого стану розвитку суспільства під впливом цілеспрямованої діяльності держави є змістом:**
  - a) пошукового прогнозу;
  - б) нормативного прогнозу;
  - в) активного прогнозу;
  - г) альтернативного прогнозу.
3. **Державне прогнозування економічного і соціального розвитку – це:**
  - a) процес розробки плану розвитку національної економіки;
  - б) науково обґрунтоване передбачення напрямків розвитку країни;
  - в) розробка консолідованого бюджету країни;
  - г) всі відповіді правильні.
4. **Назвіть функції прогнозування:**
  - a) науковий аналіз поточних та перспективних тенденцій розвитку екологічних, економічних, соціальних, науково-технологічних процесів;
  - б) координація економічної діяльності суб'єктів;
  - в) гармонізація економічних інтересів суб'єктів господарювання;
  - г) всі наведені функції є функціями прогнозування;
  - д) правильної відповіді немає.
5. **При прогнозуванні економіка розглядається:**
  - a) як єдиний об'єкт;
  - б) як сукупність порівняно самостійних різнорівневих блоків прогнозування;
  - в) як сукупність пов'язаних блоків прогнозування;
  - г) як єдиний об'єкт і як сукупність порівняно самостійних різнорівневих блоків прогнозування.
6. **До об'єктів державного прогнозування не відноситься:**
  - a) напрями розвитку окремих галузей, секторів економіки;
  - б) можливий стан економіки та соціальної сфери у майбутньому;
  - в) розробка цілей та пріоритетів розвитку зовнішньоекономічного зв'язків;
  - г) тенденції розвитку процесів роздержавлення та приватизації;
  - д) альтернативні шляхи розвитку і терміни досягнення певних параметрів економічного і соціального розвитку.
7. **Який з принципів не враховується в процесі прогнозування:**
  - a) наукова обґрунтованість;
  - б) системність;
  - в) самостійність;
  - г) адаптивність.
8. **Змістом якого з принципів прогнозування є дотримання прав та врахування інтересів органів місцевого самоврядування й суб'єктів господарювання усіх форм власності:**
  - a) принципу системності;
  - б) принципу альтернативності;

- в) принципу рівності;
- г) принципу самостійності;
- д) принципу дотримання загальнодержавних інтересів.

9. Контрольованим з боку держави є прогноз щодо:

- а) обсягу угод на фондовій біржі;
- б) інвестицій в національну економіку;
- в) структури суспільних потреб;
- г) жодний не підлягає контролю з боку держави.

10. За критерієм часу виділяють такі види прогнозу:

- а) оперативні, довготермінові, короткотермінові, середньострокові;
- б) статичні, динамічні;
- в) одиничні, множинні;
- г) умовні, безумовні;
- д) контрольовані, неконтрольовані.

11. В залежності від кількості об'єктів прогнозування виділяють такі види прогнозу:

- а) оперативні, довготермінові, короткотермінові, середньострокові;
- б) статичні, динамічні;
- в) одиничні, множинні;
- г) умовні, безумовні;
- д) макроекономічні, макроструктурні, галузеві.

12. В якому з видів прогнозу проводиться аналіз зовнішньої економічної ситуації та внутрішньої економічної політики:

- а) довготерміновому;
- б) середньостроковому;
- в) короткотерміновому;
- г) оперативному;
- д) в кожному з названих

13. Довготерміновий Державний прогноз розвитку в Україні складається на:

- а) 5-10 років;   б) на 7-12 років;
- в) на 10-15 років;   г) на 15-20 років.

14. Які з прогнозів потребують обов'язкового схвалення Кабінета Міністрів:

- а) довготермінові;
- б) середньострокові;
- в) короткотермінові;
- г) оперативні;
- д) усі;   е) а + б;   ж) а + б + в.

15. Екстраполяція – це метод прогнозування, що відносяться до:

- а) фактографічних методів;
- б) комбінованих методів;
- в) експертних методів;
- г) індикативних методів.

16. Екстраполяція може бути:

- а) індикативною, директивною, перспективною;
- б) перспективною, ретроспективною, формальною, прогнозною;
- в) стратегічною, тактичною, планомірною;
- г) активною, нейтральною, пасивною.

17. Фактографічні методи прогнозування використовуються тоді:

- а) коли потрібен прогноз якісно нових явищ;
- б) коли недостатньо інформації;
- в) коли достатньо інформації про розвиток об'єкта у минулому;
- г) коли аналіз об'єкту або повністю, або частково не піддається математичним методам.

18. Метод Делфі – це:

- а) метод наукового пізнання, що полягає у розповсюдженні висновків отриманих з погляду за

однією частиною явища на іншу його частину;

- б) процес побудови економіко-математичної моделі;
- в) продовження рівня ряду динаміки з минулого у майбутнє;
- г) узагальнення ідей окремих експертів в узгоджену групову думку.

19. Залежність рівня і динаміки узагальнюючого показника від рівня динаміки економічних показників-аргументів відображає:

- а) факторна модель;
- б) структурна модель;
- в) однопродуктова модель;
- г) багатопродуктова.

20. Модель, цільовою функцією якої не є максимізація ефекту, – це:

- а) модель доходу;
- б) модель прибутку;
- в) ресурсна модель;
- г) правильна відповідь не наведена.

21. Назвіть основні методи складання прогнозу:

- а) варіаційне обчислення;
- б) мозкові штурми;
- в) опис системи за допомогою диференціальних рівнянь;
- г) сплайн-функція.

22. Формальна екстраполяція – це:

- а) продовження рівня ряду динаміки на майбутнє;
- б) продовження рівня ряду динаміка на минуле;
- в) опис фактичного стану об'єкту;
- г) базується на припущенні про збереження минулих та наявних тенденцій розвитку об'єкту.

23. Прогноз суспільних потреб не залежить від:

- а) прогнозу факторів виробництва;
- б) прогнозу динаміки виробництва;
- в) прогнозу структури виробництва;
- г) залежить від усіх названих.

24. Вкажіть, який метод не відноситься до основних методів прогнозування:

- а) балансовий метод;
- б) моделювання;
- в) програмно-цільовий метод;
- г) метод коефіцієнтів;
- г) всі названі методи використовуються у прогнозуванні.

25. Як називається метод, який проводиться всебічний аналіз прогнозування економічного явища або процесу з підготовки відповідної доповідної записки:

- а) написання сценарію;
- б) Делфі;
- в) аналітичний;
- г) екстраполяції.

ТЕМА 2.2. Макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки

1. Макроекономічне планування – це:

- а) свідома діяльність держави з метою досягнення бажаного стану національної економіки;
- б) розробка моделі досягнення бажаного й очікуваного стану національної економіки за умов одночасного визначення шляхів, способів, засобів і термінів забезпечення цього стану та кінцевих результатів;
- в) наукове передбачення розвитку й результату функціонування суспільного відтворення, яке базується на визначенні його закономірностей, тенденцій соціального та науково-технічного прогресу, об'єктивних залежностей й причинно-наслідкових зв'язків;
- г) всі відповіді вірні;
- д) А і Б.

2. **До об'єктів макроекономічного планування не відносяться:**
  - а) економічні процеси;
  - б) соціальні процеси;
  - в) науково-технічні процеси;
  - г) демографічні процеси.
3. **До суб'єктів макроекономічного планування не відносять:**
  - а) державу;
  - б) акціонерні товариства;
  - в) профспілки;
  - г) приватні підприємства.
4. **Принцип адаптації макроекономічного планування означає:**
  - а) оперативне коригування планових завдань у зв'язку із зміною умов і завдань соціально-економічного розвитку країни;
  - б) базування планових розрахунків на вивченні статистичних і фактичних даних, аналізі практичного досвіду;
  - в) необхідність розробки конкретних механізмів реалізації плану;
  - г) необхідність врахування у процесі планування світових економічних, екологічних та соціальних стандартів.
5. **До методів макроекономічного планування не відносять:**
  - а) балансовий метод;
  - б) нормативний метод;
  - в) метод пропорційності;
  - г) економіко-математичні методи.
6. **Метод системного аналізу передбачає:**
  - а) узгодження потреб і ресурсів як у масштабі суспільства, так і окремих складових національної економіки;
  - б) обґрунтування планових показників за допомогою науково обґрунтованих нормативів, що виражають ступінь економічної, екологічної чи соціальної ефективності виробництва;
  - в) комплексний підхід до об'єкта планування, тобто визначення потреб і можливостей, аналіз механізмів реалізації та результатів планових рішень;
  - г) немає вірної відповіді.
7. **Виробничі програми спрямовані на:**
  - а) підвищення ефективності використання ресурсів;
  - б) розвиток наукових досліджень;
  - в) поліпшення організації управління господарськими умовами;
  - г) формування територіально-виробничих комплексів та реструктуризацію економіки.
8. **В економіко-математичному плануванні не використовують:**
  - а) лінійне програмування;
  - б) квадратичне програмування;
  - в) оптимальне програмування;
  - г) нелінійне програмування.
9. **В залежності від об'єкту планування виділяють плани:**
  - а) короткострокові, середньострокові, довгострокові;
  - б) національні, регіональні, корпоративні;
  - в) політичні, економічні, соціальні;
  - г) індикативні, стратегічні, директивні.
10. **Визначте вірне твердження:**
  - а) директивне планування ґрунтується на різноманітті форм власності;
  - б) директивне планування для держави є основним інструментом реалізації економічної політики, а для суб'єктів економіки – метою виробництва;
  - в) головне завдання директивного плану – координація господарської діяльності суб'єктів економіки;
  - г) при директивному плануванні планові завдання мають обов'язковий характер виконання.
11. **Директивне планування – це:**
  - а) спосіб управління економікою країни за допомогою розробки обов'язкових для виконання завдань щодо виробництва, розподілу продукції та послуг;

- б) спосіб регулювання економічних процесів за допомогою постановки певних цілей, визначення пріоритету розвитку національної економіки і застосування державних фінансових та інших стимуляторів для їх реалізації;
- в) спосіб оцінки існуючих і очікуваних у майбутньому умов діяльності з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів, на базі якої розробляється стратегія розвитку.

12. До принципів стратегічного планування відноситься:

- а) поєднання інтересів усіх суб'єктів ринкових відносин;
- б) орієнтація на вирішення соціальних завдань розвитку суспільства;
- в) селективність при орієнтації на цілі глобального характеру;
- г) знищення конкуренції, створення умов для монополізму.

13. Обов'язковий характер виконання завдань носять:

- а) стратегічні плани;
- б) директивні плани;
- в) індикативні плани;
- г) всі відповіді вірні.

14. До економічних регуляторів виконання індикативних планів не відносять:

- а) державні замовлення;
- б) податки;
- в) норми і нормативи;
- г) кредити.

15. До адміністративних регуляторів виконання індикативних планів відносять:

- а) кредити;
- б) субсидії;
- в) штрафи;
- г) немає вірної відповіді.

16. Програмне стратегічне планування передбачає:

- а) отримання необхідного прибутку;
- б) визначення конкретної структури виробництва;
- в) планування росту на довгострокову перспективу;
- г) всі відповіді вірні.

17. Виконання директивного плану призводить до:

- а) знищення конкуренції, створення умов для монополізму;
- б) зниження ефективності виробництва та якості товарів;
- в) виникнення постійного товарного дефіциту;
- г) всі відповіді вірні.

18. До видів макроекономічного планування не відносять:

- а) директивне планування;
- б) стратегічне планування;
- в) індикативне планування;
- г) балансове планування.

19. Цільові державні програми розробляються при:

- а) стратегічному плануванні;
- б) директивному плануванні;
- в) індикативному плануванні.

20. Індикативні плани носять обов'язковий характер виконання для:

- а) підприємств усіх форм власності;
- б) державних підприємств;
- в) приватних підприємств;
- г) колективних підприємств.

21. Об'єктом макроекономічного планування є:

- а) економічні процеси;
- б) соціальні процеси;
- в) науково-технічні процеси;

г) всі відповіді вірні.

22. Макроекономічне планування повинно базуватися на:

- а) планових розрахунках;
- б) статистичних даних;
- в) фактичних даних;
- г) аналізі практичного досвіду;
- д) всі відповіді вірні.

23. Принцип макроекономічного планування, згідно з яким приводяться у відповідність планові макроекономічні показники – це принцип:

- а) реалістичності;
- б) адаптації;
- в) збалансованості;
- г) орієнтації на світові стандарти.

24. До методів макроекономічного планування не відносять:

- а) метод системного аналізу;
- б) балансовий метод;
- в) економіко-математичне моделювання;
- г) метод мозгових атак.

25. Визначте невірне твердження:

- а) сфера макроекономічного планування – державно-корпоративний сектор економіки;
- б) об'єкти макроекономічного планування – це економічні, соціальні і науково-технічні народно-господарські процеси;
- в) макроекономічне планування – це свідома діяльність держави з метою досягнення бажаного стану національної економіки;
- г) об'єкти макроекономічного планування – це держава, корпорації, профспілки, інші об'єднання, асоціації.

26. В залежності від способу досягнення мети макроекономічні плани поділяються на:

- а) політичні, економічні, соціальні;
- б) національні, регіональні, корпоративні, плани окремого підприємства;
- в) директивні, індикативні, індикативні, стратегічні;
- г) коротко-, середньо-, довгострокові.

27. На державній власності ґрунтується:

- а) індикативне планування;
- б) директивне планування;
- в) стратегічне планування;
- г) всі відповіді вірні.

28. Балансовий метод макроекономічного планування передбачає використання:

- а) матеріальних балансів;
- б) трудових балансів;
- в) зведених фінансових балансів;
- г) всі відповіді вірні;
- д) А і Б.

29. В якій країні вперше починають розробляти довгострокові плани-прогнози:

-) Франція;
-) Нідерланди;
-) Японія;
-) США.

30. Макроекономічне планування має за свій початок:

-) 60 – 70 роки XX ст.;
-) 40 – 50 роки XIX ст.;
-) 30 – 40 роки XX ст.;
-) немає вірної відповіді.

Тема 2.3. Програмування національної економіки.

1. До специфічних особливостей програмування не належать такі риси:
  - 1) діє паралельно ринковому механізму;
  - 2) скасовує ринковий механізм;
  - 3) спрямовує діяльність економічних суб'єктів;
  - 4) базується на структурному регулюванні;
  - 5) має системний характер.
2. Довготермінові державні програми розраховані на:
  - 1) 8 років;
  - 2) 10-20 років;
  - 3) 20-30 років;
  - 4) 4-5 років;
  - 5) 100 років.
3. Середньо-термінові державні програми розраховані на:
  - 1) 8 років;
  - 2) 10-20 років;
  - 3) 1 рік;
  - 4) 4-5 років;
  - 5) 0,5 року.
4. Короткотермінові державні програми розраховані на:
  - 1) 8 років;
  - 2) 10-20 років;
  - 3) 1 рік;
  - 4) 4-5 років;
  - 5) 0,5 року.
5. "Державна програма розвитку вугільної промисловості призначена" для вирішення:
  - 1) загально національної проблеми;
  - 2) галузевої проблеми;
  - 3) регіональної проблеми;
  - 4) проблеми економічної рівноваги;
  - 5) бюджетної проблеми.
6. "Державна програма зайнятості" призначена для вирішення:
  - 1) загально національної проблеми;
  - 2) галузевої проблеми;
  - 3) регіональної проблеми;
  - 4) проблеми економічної рівноваги;
  - 5) бюджетної проблеми.
7. Фінансові програми призначені для вирішення:
  - 1) загально національної проблеми;
  - 2) галузевої проблеми;
  - 3) регіональної проблеми;
  - 4) проблеми економічної рівноваги;
  - 5) економічної проблеми.
8. Житлова програма являє собою:
  - 1) великомасштабну комплексну програму;
  - 2) програму соціально – економічного розвитку;
  - 3) науково – технічну програму;
  - 4) директивну програму;
  - 5) короткотермінову програму.
9. Які блоки входять до структури цільової комплексної програми:
  - 1) цільовий;
  - 2) ресурсний;
  - 3) виробничий;
  - 4) 1,2;
  - 5) 2,3.
10. Визначити види комплексних цільових програм за змістом:
  - 1) ресурсні ;
  - 2) соціально – економічні;
  - 3) інституційні;
  - 4) 1,3;
  - 5) 2,3.
11. Наступним етапом після визначення проблеми при розробці цільових комплексних програм є:
  - 1) розробка попереднього проекту програм;
  - 2) формування комплексу цілей;

- 3) розробка розгорнутого проекту програми;
  - 4) вироблення організаційно – економічного механізму;
  - 5) управління реалізацією програми.
12. Наступним етапом після формування комплексу цілей при розробці цільових комплексних програм є:
- 1) визначення проблеми;
  - 2) розробка попереднього проекту програми;
  - 3) розробка розгорнутого проекту програми;
  - 4) вироблення організаційно – економічного механізму;
  - 5) управління реалізацією програми.
13. Наступним етапом за виробленням організаційно – економічного механізму є :
- 1) формування комплексу цілей;
  - 2) визначення проблеми;
  - 3) розробка попереднього проекту програми;
  - 4) розробка розгорнутого проекту програми;
  - 5) управління реалізацією програми.
14. Процедура побудови "дерева цілей" має у своєму складі такі стадії:
- 1) вибір оптимального варіанту програми;
  - 2) формування комплексу цілереалізаційних систем;
  - 3) ранжування цілей;
  - 4) 1,2,3;
  - 5) 2,3.
15. Розробка попереднього проекту програми включає в себе:
- 1) оголошення конкурсу на вирішення проблеми;
  - 2) вибір оптимального варіанта програми;
  - 3) розробка цільових нормативів;
  - 4) 1,2;
  - 5) 1,3.
16. Форми оцінки та стимулювання діяльності виконавців визначаються на стадії:
- 1) визначення проблеми ;
  - 2) формування комплексу цілей;
  - 3) розробка попереднього проекту програми;
  - 4) розробка розгорнутого проекту програми;
  - 5) вироблення організаційно – економічного механізму.
17. Державна програма економічного і соціального розвитку України розробляється:
- 1) щороку;
  - 2) раз у 2 роки;
  - 3) раз у 5 років;
  - 4) раз у 10 років;
  - 5) раз у 20 років.
18. В програмах розвитку галузей економіки відображаються:
- 1) комплекс цільових проектів;
  - 2) фінансове та ресурсне забезпечення програми;
  - 3) показники розвитку державного сектора економіки;
  - 4) 1,2;
  - 5) 2,3.
19. Критеріями досягнення розвитку людського потенціалу являється:
- 1) зростання середньої тривалості життя;
  - 2) збільшення обсягу видатків з бюджету на освіту;
  - 3) зростання реальних доходів громадян;
  - 4) 1,2;
  - 5) 2,3.
20. Критеріями зниження рівня бідності являються:
- 1) зниження рівня безробіття;
  - 2) зростання реальних доходів громадян;
  - 3) збільшення обсягу видатків з бюджету на охорону здоров'я;
  - 4) 1,2;
  - 5) 2,3.
21. Критерієм підвищення конкурентоспроможності економіки є:
- 1) зниження рівня безробіття;
  - 2) підвищення продуктивності праці;
  - 3) забезпечення дійового соціального захисту;
  - 4) збільшення обсягу видатків з бюджету на науку;

- 5) зростання реальних доходів громадян.
22. За правовим статусом виділяють такі програми:
- 1) індикативні;
  - 2) директивні;
  - 3) оперативні;
  - 4) 1,2;
  - 5) 2,3.

Тема 3. Фінансова політика

1. Переміщення в економіці ресурсів відповідно до національних пріоритетів – це функція держбюджету:
  - a) фінансова;
  - b) стабілізаційна;
  - c) алокаційна;
  - d) перерозподільча.
2. Серед функцій державного бюджету виділяють (вказати зайве):
  - a) стабілізаційну;
  - b) фінансову;
  - c) трансфертну;
  - d) перерозподільчу.
3. Управління державним боргом України здійснює:
  - a) Головне контрольно-ревізійне управління;
  - b) Державне казначейство;
  - c) Міністерство фінансів;
  - d) немає вірної відповіді.
4. Планом утворення й використання фінансових ресурсів є:
  - a) калькуляція;
  - b) бюджет;
  - c) кошторис;
  - d) відомість.
5. Основними складовими бюджету є:
  - a) прибутки та збитки;
  - b) надходження та податки;
  - c) позики та видатки;
  - d) доходи та видатки.
6. До основних параметрів бюджету не належить:
  - a) обсяг бюджетного дефіциту;
  - b) абсолютні розміри бюджету;
  - c) обсяг і сфера доходів бюджету;
  - d) немає вірної відповіді.
7. Перевищення витрат бюджету над доходами має назву:
  - a) профіцит бюджету;
  - b) дефіцит бюджету;
  - c) державний борг;
  - d) бюджетні зобов'язання.
8. Дефіцит державного бюджету – це перевищення:
  - a) заощаджень над споживанням;
  - b) доходів над витратами;
  - c) споживання над заощадженнями;
  - d) витрат над доходами.
9. Управління державним боргом здійснює:
  - a) Національний банк України;
  - b) Міністерство фінансів;

- c) Державне казначейство;
  - d) Головне контрольно-ревізійне управління.
10. До негативних наслідків зростання державного боргу не належить:
- a) підвищення ставки відсотка на капітал;
  - b) передача частини створеного у країні продукту за кордон;
  - c) зменшення диференціації доходів населення;
  - d) зниження міжнародного авторитету країни.
11. Чинна ставка податку на прибуток підприємств складає:
- a) 30 %;
  - b) 20 %
  - c) 35 %
  - d) немає вірної відповіді.
12. Система оподаткування повинна враховувати:
- a) рівень розвитку країни;
  - b) традиції народу;
  - c) географічне положення;
  - d) усі відповіді вірні.
13. Загальність оподаткування і рівномірність розподілу податків серед платників сумірне їх доходам характеризує принцип:
- a) рівномірності сплати;
  - b) соціальної справедливості;
  - c) зручності;
  - d) економічної ефективності;
14. Щоб мати можливість прогнозування статей бюджету та ведення реальної бюджетної політики, податкова система повинна бути стабільною принаймні протягом:
- a) короткострокового періоду (до 1 року);
  - b) середньострокового періоду (3 – 5 років);
  - c) довгострокового періоду (5 – 10 років);
  - d) немає вірної відповіді.
15. До основних недоліків чинної податкової системи України не належить:
- a) надмірна кількість податків;
  - b) нестабільність та непередбачуваність;
  - c) існування податкових пільг;
  - d) виконання податковою системою лише фіскальних функцій.
16. Грошово-кредитну політику в інтересах національної економіки здійснює:
- a) Національний банк України;
  - b) Міністерство фінансів;
  - c) Державне казначейство;
  - d) Головне контрольно-ревізійне управління.
17. Головним завданням НБУ є (вказати зайве):
- a) створення умов неінфляційного розвитку економіки держави;
  - b) підтримання ліквідності банківської системи;
  - c) збільшення обсягів кредитного портфеля комерційних банків;
  - d) орієнтація кредитного портфеля комерційних банків на обслуговування фінансового сектору.
18. До інструментів прямого впливу на грошово-кредитну політику відносять:
- a) зміну норми обов'язкових резервів;
  - b) зміну облікової ставки;
  - c) обмеження об'єму та вартості кредиту для окремих галузей;
  - d) операції на відкритому ринку.
19. Непрямі інструменти грошово-кредитного регулювання економіки:
- a) впливають на банківські кредити;
  - b) відображаються на балансі центрального банку;
  - c) відображаються на балансі комерційних банків;

- d) приймають форму нормативних положень.
20. Обов'язкові резерви комерційних банків використовують для:
- a) обмеження темпів зростання грошової маси;
  - b) антиінфляційної боротьби;
  - c) регулювання попиту на банківські ресурси;
  - d) усі відповіді вірні.
21. Зменшення норми обов'язкових резервів призводить до:
- a) стимулювання ділової активності;
  - b) зменшення капіталу у розпорядженні банків;
  - c) стримування ділової активності;
  - d) зростання облікової ставки.
22. Комерційні банки встановлюють позичковий відсоток, спираючись на:
- a) норму резервування;
  - b) ставку рефінансування;
  - c) облікову ставку;
  - d) дисконтну ставку.
23. Дисконтну ставку визначають з огляду на (указати зайве):
- a) ситуацію на фондовому та валютному ринках;
  - b) стан ділової активності;
  - c) поточні темпи інфляції;
  - d) попит та пропозицію кредитних ресурсів на міжбанківському ринку.
24. Серед складових антиінфляційної політики немає:
- a) політики доходів;
  - b) дефляційної політики;
  - c) адаптаційної політики;
  - d) стабілізаційної політики.
25. До основних заходів структурно-інвестиційної політики належить:
- a) зменшення державних видатків;
  - b) проведення операцій на відкритому ринку;
  - c) формування ринку позичкового капіталу;
  - d) фіксація цін.
26. Бюджетне регулювання:
- a) є елементом у структурі фінансового регулювання;
  - b) є елементом у структурі грошово-кредитного регулювання;
  - c) є самостійним елементом фінансово-кредитного регулювання;
  - d) немає вірної відповіді.
27. Указати зайву серед цілей державного цінового регулювання
- a) недопущення інфляції;
  - b) збільшення кількості грошей в обігу;
  - c) підтримка прожиткового мінімуму;
  - d) сприяння нормальній конкуренції.
28. Встановлення цін на підакцизні товари здійснюється у межах методу цінового регулювання:
- a) "Спостереження за цінами";
  - b) "Державного втручання в процес ціноутворення";
  - c) "Встановлення державою фіксованих цін і тарифів";
  - d) "Прямого державного впливу на ціни".

Тема 4. Структурна та інвестиційна політика

1. До основних структурних співвідношень на макрорівні не належить:
- a) відтворювальні;

- b) технологічні;
  - c) внутрішні;
  - d) соціально-екологічні.
2. Галузі, пов'язані з видобуванням ресурсів належать до:
- a) первинного сектору;
  - b) вторинного сектору;
  - c) третинного сектору;
  - d) немає вірної відповіді.
3. Співвідношення $I_g < I_n$ (I_g , I_n – валові й чисті інвестиції) відповідає умовам:
- a) зростаючої економіки;
  - b) стагнуючої економіки;
  - c) стаціонарної економіки;
  - d) перманентної економіки.
4. Матеріально-речові пропорції між первинним, вторинним та третинним секторами економіки існують згідно з:
- a) балансом народного господарства;
  - b) системою національних рахунків;
  - c) обидві відповіді вірні;
  - d) обидві відповіді невірні.
5. Серед якісних характеристик макроекономічної структури не відокремлюють:
- a) ефективність;
  - b) екологічність;
  - c) пропорційність;
  - d) рівномірність.
6. Пропорційність макроекономічної структури означає:
- a) питому вагу продукції новітніх галузей та виробництв, що сприяють прискоренню НТП, у ВВП;
  - b) питому вагу предметів споживання та послуг, що надаються населенню, у ВВП;
  - c) ступінь наближеності структури суспільного виробництва до структури суспільних потреб;
  - d) віддачу від одиниці витрат при виробництві ВВП.
7. До позитивних зовнішніх ефектів не відносять:
- a) ефект залучення;
  - b) ефект інновацій;
  - c) доходотворчий ефект;
  - d) немає вірної відповіді.
8. Об'єктивною основою структурних зрушень є невідповідність між:
- a) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;
  - b) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної мікроекономічної структури національної економіки;
  - c) загальними індивідуальними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;
  - d) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури міжнародної економіки.
9. До основних задач державного регулювання структурних зрушень належить:
- a) збільшення залежності від імпорту товарів і ресурсів;
  - b) розвиток виробничого сектору економіки;
  - c) збільшення питомої ваги ресурсозаощадливих виробництв;
  - d) зміцнення порівняльних переваг зарубіжних конкурентів відносно вітчизняних товаровиробників.
10. Серед адміністративно-економічних методів активізації структурної динаміки виділяють:
- e) індикативне планування;
  - a) державні капіталовкладення;
  - a) ціноутворення;
  - b) всі відповіді вірні.

11. Коригування банківського відсотку має вплив на:
  - a) розвиток споживчого сектору економіки;
  - b) збільшення питомої ваги експортованих галузей;
  - c) зростання частки високотехнологічних галузей;
  - d) всі відповіді вірні.
12. Реноваційні інвестиції виділяють відповідно до класифікації:
  - a) за призначенням;
  - b) за об'єктами;
  - a) за суб'єктами;
  - b) за джерелом формування.
13. Інвестиції в обладнання є:
  - a) фінансовими;
  - b) матеріальними;
  - c) реальними;
  - d) всі відповіді вірні.
14. Кредитні спілки належить до групи:
  - a) індивідуальних інвесторів;
  - b) інституціональних інвесторів;
  - c) функціональних інвесторів;
  - d) немає вірної відповіді.
15. До функцій державних капіталовкладень можна віднести:
  - a) розвиток суспільно значимих сфер, у розвитку яких не зацікавлений приватний сектор економіки;
  - b) розвиток державного сектора у виробничій сфері;
  - c) реалізація державної інвестиційної програми;
  - d) всі відповіді вірні.
16. Стимулювання інвестиційної діяльності шляхом створення вільних економічних зон належить до:
  - a) податкових методів;
  - b) фінансово-кредитних методів;
  - c) протекціоністських методів;
  - d) інфраструктурного забезпечення.
17. У структурі протекціоністських методів стимулювання інвестиційної діяльності виділяють:
  - a) інвестиційні гарантії;
  - b) прискорену амортизацію;
  - c) транспортні гранти;
  - d) квотування.
18. Державне регулювання ринку цінних паперів України не здійснюється:
Національним банком України;
Міністерством економіки;
Антимонопольним кабінетом;
Міністерством фінансів України.

Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика

1. Науково-технічна діяльність охоплює:
  - 1) фундаментальні наукові дослідження;
  - 2) прикладні наукові дослідження;
  - 3) доведення результатів наукових досліджень до стадій практичного використання;
  - 4) 1, 3;
  - 5) 1, 2, 3.
2. Визначення обсягу відрахувань бюджетних коштів до Державного фонду фундаментальних досліджень є компетенцією:
  - 1) Кабінету Міністрів України;
  - 2) Верховної Ради України;
  - 3) Президента України;

- 4) Академії наук України;
  - 5) Міністерства науки і освіти України.
3. До організаційних структур, що впроваджують державну науково-технічну політику належать:
- 1) сертифікаційні служби;
  - 2) організації науково-технічної інформації;
  - 3) вищі навчальні заклади;
  - 4) 1, 2;
  - 5) 1, 3.
4. До головних принципів державної науково-технічної політики належать:
- 1) створення сучасної інфраструктури науки;
  - 2) врахування вимог екологічної безпеки;
  - 3) збалансованість розвитку фундаментальних і прикладних досліджень;
  - 4) 1, 3;
  - 5) 1, 2.
5. До прямого державного регулювання розвитку науки і техніки належить:
- 1) ведення патентно-ліцензійної діяльності;
  - 2) введення пільгового оподаткування;
  - 3) сприяння діяльності комерційних інноваційних фондів;
  - 4) 1, 2;
  - 5) 1, 2, 3.
6. До непрямого державного регулювання розвитку науки і техніки належить:
- 1) створення системи науково-технічної інформації;
  - 2) застосування прискореної амортизації основних фондів підприємств;
  - 3) проведення державної науково-технічної експертизи;
  - 4) 1, 2;
  - 5) 1, 2, 3.
7. Державне регулювання відносин інтелектуальної власності здійснюється через:
- 1) патентно-ліцензійну діяльність;
  - 2) стандартизацію;
  - 3) науково-технічну експертизу;
  - 4) 1, 2;
  - 5) 1, 2, 3.
8. До функцій держави у сфері науково-технічної діяльності належать:
- 1) підтримка конкуренції в науково-технічній сфері;
  - 2) підготовка науково-технічних кадрів;
  - 3) врахування вимог екологічної безпеки;
  - 4) 1, 3;
  - 5) 1, 2, 3.
9. Показник $V_{ЗВ} = C + E_n \cdot K$ характеризує:
- 1) приріст продуктивності праці;
  - 2) зведені витрати;
  - 3) поточні витрати;
  - 4) капітальні вкладення;
  - 5) обсяг виробництва продукції.
10. Показник $\Delta \dot{C}_i = O / \Pi_6 - O / \Pi_n$ характеризує:
- 1) приріст продуктивності праці;
  - 2) зведені витрати;
  - 3) обсяг виробництва продукції;
  - 4) рівень продуктивності праці;
  - 5) умовне вивільнення.
11. Норма амортизації для групи 1 основних фондів складає від їх балансової вартості:
- 1) 5%;
  - 2) 10%;
  - 3) 8%;

- 4) 15%;
- 5) 20%.

12. Норма амортизації для групи 2 основних фондів складає від їх балансової вартості:

- 1) 5%;
- 2) 10%;
- 3) 15%;
- 4) 20%;
- 5) 25%.

13. Норма амортизації для групи 3 основних фондів складає від їх балансової вартості:

- 1) 5%;
- 2) 10%;
- 3) 15%;
- 4) 20%;
- 5) 25%.

14. Згідно з законодавством України максимальний норматив прискореної амортизації для групи 3 основних фондів складає від їх балансової вартості:

- 1) 5%;
- 2) 10%;
- 3) 15%;
- 4) 25%;
- 5) 30%.

15. До науково-технічної діяльності належать такі види робіт:

- 1) науково-дослідні;
- 2) дослідно-конструкторські;
- 3) проектно-конструкторські;
- 4) технологічні;
- 5) усі вищезначені.

16. Науковий результат може бути зафіксований у формі:

- 1) наукової доповіді;
- 2) ескізного проекту;
- 3) натурного зразка;
- 4) конструкторської документації;
- 5) технологічної документації.

17. Науково-прикладний результат може бути зафіксований у формі:

- 1) монографічного дослідження;
- 2) наукового відкриття;
- 3) наукової праці;
- 4) наукової доповіді;
- 5) технологічної документації на науково-технічну продукцію.

18. До I рівня реалізації науково-технічної політики належить:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) Верховна Рада України;
- 3) Міністерства і відомства;
- 4) місцеві органи державної влади;
- 5) організації та підприємства, що впроваджують науково-технічну політику.

19. До II рівня реалізації науково-технічної політики належить:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) Верховна Рада України;
- 3) Міністерства і відомства;
- 4) місцеві органи державної влади;
- 5) організації та підприємства, що впроваджують науково-технічну політику.

20. До III рівня реалізації науково-технічної політики належить:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) Верховна Рада України;
- 3) Міністерства і відомства;
- 4) місцеві органи державної влади;

- 5) організації та підприємства, що впроваджують науково-технічну політику.
21. До IV рівня реалізації науково-технічної політики належить:
- 1) Кабінет Міністрів України;
  - 2) Верховна Рада України;
  - 3) Міністерства і відомства;
  - 4) місцеві органи державної влади;
  - 5) організації та підприємства, що впроваджують науково-технічну політику.
22. До V рівня реалізації науково-технічної політики належить:
- 1) Кабінет Міністрів України;
  - 2) Верховна Рада України;
  - 3) Міністерства і відомства;
  - 4) місцеві органи державної влади;
  - 5) організації та підприємства, що впроваджують науково-технічну політику.
23. Використання Державного інноваційного фонду є компетенцією:
- 1) Кабінету Міністрів України;
  - 2) Верховної Ради України;
  - 3) Академії наук України;
  - 4) Національного банку України;
  - 5) Органів місцевого самоврядування.
24. До фінансово-кредитних важелів державного регулювання науково-технічної діяльності не належать:
- 1) введення пільгового оподаткування;
  - 2) введення пільгового кредитування;
  - 3) нагляд за дотриманням стандартів, норм і правил;
  - 4) застосування прискореної амортизації;
  - 5) створення інноваційних фондів.
25. Система науково-технічної інформації не включає в себе:
- 1) центри первинного збору та опрацювання науково-технічних даних;
  - 2) державні центри науково-технічної інформації;
  - 3) наукові бібліотеки;
  - 4) інститути науково-технічної інформації;
  - 5) інноваційні банки.

Тема 6: Державне регулювання підприємництва

1. Встановити вірні зв'язки з наступними термінами:

- застава нерухомого майна;
іпотека;
підприємництво;
роздержавлення;
приватизація.
- a. спосіб управління державною власністю;
  - b. застава, об'єктом якої є підприємства, споруди та інші об'єкти;
  - c. перехід державної власності у приватні форми;
  - d. діяльність на власний ризик;
  - e. ліквідація майнової монополії держави у підприємницьких відносинах.

2. За допомогою яких інструментів формується структура змішаної економіки:

- a. монополізація;
- b. приватизація;
- c. кооперація;
- d. націоналізація;
- e. роздержавлення.

3. Роздержавлення економіки передбачає:

- a. централізацію розподілу ресурсів;
- b. монополізацію виробництва;
- c. комерціалізацію діяльності державних підприємств.

4. Вказати головний виконавчий орган в Україні, який здійснює програми приватизації:

- a. Фонд державного майна;
- b. Міністерство з перетворення форм власності;
- c. Федеральне міністерство у справах національного майна і приватизації;
- d. Опікунське управління державною власністю.

5. Дати визначення наступним поняттям:

- I. викуп об'єктів малої приватизації;
- II. продаж за некомерційним конкурсом;
- III. продаж за комерційним конкурсом;
- IV. продаж на аукціоні.
- a. спосіб приватизації, коли власником об'єкту стає покупець, який запропонував найвищу ціну;
- b. спосіб приватизації, за яким власником об'єкту стає товариство покупців, створене його працівниками;
- c. спосіб приватизації, за яким власником об'єкту стає покупець, який запропонував найліпші умови експлуатації об'єкту або найвищу ціну(за однаковими обставинами);
- d. спосіб приватизації, за яким власником об'єкту стає покупець, який за фіксованих початкових умов запропонував найвищу ціну

6.Визначити головні види цінних папір:

- a. облігація;
- b. акція;
- c. наказ;
- d. гарантійний лист;
- e. сертифікат.

7. Дати визначення облігації:

- a. це цінні папери без визначеного терміну обігу, що дають право на отримання частини прибутку у вигляді дивіденду;
- b. це цінні папери, які засвідчують право власника на безоплатне одержання у процесі приватизації частки майна державних підприємств, земельного фонду;
- c. цінні папери, які гарантують їх власникам отримання фіксованого відсотку і покриття номінальної вартості у передбачений термін.

8. Знайти зайве поняття, яке не має зв'язку з формами фінансування:

- a. факторинг;
- b. лізинг;
- c. овердрафт;
- d. інжиніринг.

9. Зв'язати наступні поняття:

- I. торгово – комерційна операція, яка пов'язана з кредитуванням обігових коштів;
- II. довготермінова оренда, яка укладена відповідно до договору між орендодавцем і орендарем;
- III. форма короткотермінового кредиту, який надає банк, і в результаті такої операції створюється заборгованість клієнта банкові.
- a. лізинг;
- b. факторинг;
- c. овердрафт.

10. Яке поняття не стосується форм лізингу:

- a. селенг;
- b. овердрафт;
- c. зворотній лізинг;
- d. фінансовий лізинг.

11. Визначити суть фінансового лізингу:

- a. ця форма лізингу полягає в тому, що орендар сплачує лізинговій фірмі орендну плату у вигляді товару, який вироблений за допомогою орендованого обладнання;

- b. дана форма лізингу передбачає, що власник продає своє обладнання лізинговій фірмі, яка після цього здає його в оренду;
- c. ця форма лізингу означає, що орендар виплачує амортизаційні відрахування орендованого майна.

12. Вказати характерні ознаки фінансового лізингу:

- a. неможливість розірвання угоди протягом терміну оренди;
- b. наявність двох сторін: орендаря і власника обладнання ;
- c. оренда на термін значно менший, ніж термін повної амортизації.

13. Розкрити поняття селенгу:

- a. різновид лізингу, суть якого полягає в передачі власником майна своїх прав селенговій компанії за певну плату;
- b. форма лізингу, яка передбачає продаж лізинговій фірмі обладнання, будівель та інших об'єктів ;
- c. специфічна форма зобов'язання, яка визначає певні обов'язки орендаря.

14. Селенг передбачає:

- a. власник не втрачає право на передане майно в оренду і може в будь-який час його повернути;
- b. власник втрачає право на володіння майном після надання його в оренду селенговій компанії;
- c. власник отримує певний відсоток від надання майна в оренду лізинговій фірмі .

15. Визначити суть зворотного лізингу:

- a. власник продає лізинговій фірмі обладнання, яка після цього здає його в оренду;
- b. власник майна здає його в оренду лізинговій фірмі під певний відсоток;
- c. орендар надає майно в оренду, отримуючи при цьому орендну плату в формі товару, виготовленого за допомогою даного обладнання.

16. Вкажіть наслідки фінансування підприємства в формі овердрафт:

- a. в результаті даної операції створюється заборгованість клієнта банкові;
- b. в наслідок овердрафта клієнт стає боржником лізингової фірми, яка надає певні пільги для погашення заборгованості;
- c. овердрафт передбачає погашення заборгованості клієнта лізинговій компанії шляхом придбання.

17. Визначити характерні особливості компенсаційного лізингу:

- a. орендар сплачує відповідну компенсацію лізинговій фірмі за використання орендованого майна;
- b. орендар сплачує орендну плату у вигляді товару, який вироблений за допомогою орендованого обладнання;
- c. орендар компенсує лізинговій фірмі якісь ушкодження ,які виникли при використанні орендованого обладнання .

18. Яка форма лізингу передбачає виплату орендної плати у вигляді товару:

- a. зворотний лізинг;
- b. селенг;
- c. оперативний лізинг;
- d. фінансовий лізинг;
- e. компенсаційний лізинг;
- f. овердрафт.

19. Знайти методи фінансування малого і середнього бізнесу:

- a. кліринг;
- b. факторинг;
- c. селенг;
- d. планування;
- e. квотування ;
- f. лізинг.

20. Яку роль відіграють венчурні капіталісти:

- a. венчурні капіталісти забезпечують новостворені фірми бізнес-планом та програмою, яка допомагає у керуванні компанією;
- b. венчурні капіталісти надають грошові кошти для фінансування нових фірм;
- c. венчурні капіталісти складають угоди з фірмами стосовно збуту готової продукції.

21. Визначити суть венчурного капіталу у розвитку підприємства:

- a. венчурний капітал виступає в формі інвестицій підприємства і сприяє його розвитку;
- b. венчурний капітал – це своєрідна форма кредиту, який надає комерційний банк;
- c. венчурний капітал - це інвестиційний капітал, який надається підприємству з повним правом контролю діяльності об'єкту.

22. Вказати можливу кількість суб'єктів при складанні лізингової угоди:

- a. багатосторонній;
- b. двосторонній;
- c. не має вірного рішення .

23. В залежності від того, хто обслуговує устаткування при оперативному лізингу, лізинг поділяють:

- a. нетто і бруто;
- b. приватний і суспільний;
- c. суб'єктивний і колективний.

24. Якщо класифікувати лізинг за типом майна, яке здається в оренду, то лізинг поділяють:

- a. рухоме і нерухоме майно;
- b. нове і використане майно;
- c. приватне і суспільне майно.

25. Визначити форму лізингу, при якій устаткування здають в оренду на термін повної амортизації:

- a. фінансовий лізинг;
- b. компенсаційний лізинг.
- c. оперативний лізинг;
- d. зворотний лізинг.

ТЕМА 7. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Уявіть собі, що на світовому ринку діє механізм недосконалої конкуренції. Політика протекціонізму у міжнародній торгівлі не допоможе:
А. захистити від іноземної конкуренції національні галузі економіки, які ще не зміцніли
Б. торгівлі розвиватись на засаді дії ринкових сил, попиту і пропозиції
В. реалізувати внутрішні програми економічного розвитку
Г. збільшити доходи уряду
2. Порівняно відкритим вважають торговельний режим, якщо середній рівень митного оподаткування імпорту
А. від 30% до 28%
Б. від 42% до 32%
В. менше 25%
Г. менше 42%
3. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни повинне забезпечувати:
А. захист економічних інтересів країни та інтересів суб'єктів цієї діяльності
Б. створення однакових можливостей для суб'єктів ЗЕД у розвитку всіх видів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та самостійному визначенні напрямів використання доходів та вкладення інвестицій
В. заохочення конкуренції
Г. ліквідацію монополізму у сфері зовнішньоекономічної діяльності
Д. збалансованість економіки та її рівновагу на внутрішньому ринку
Є. сприятливі умови для входження країни в міжнародний розподіл праці
Ж. усі відповіді є вірними
4. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі за суттю є:
А. економічними
Б. політичними
В. соціально-правовими
Г. правовими та соціальними
Д. адміністративними
Є. вірної відповіді не має
5. До адміністративних методів регулювання зовнішньої торгівлі не відносяться:
А. ембарго

- Б. ліцензування та квотування
- В. податкові кредити експортерам
- Г. специфічні вимоги до товарів

6. До органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України не відноситься :
- А. Кабінет Міністрів України
  - Б. Національний банк України
  - В. Президент України
  - Г. Верховна Рада України
7. У компетенцію Верховної Ради України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності не входить:
- А. затвердження головних напрямів зовнішньоекономічної політики
  - Б. контроль за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності антимонопольного законодавства
  - В. затвердження структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
  - Г. укладання міжнародних договорів
8. У компетенцію Національного банку України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності входить:
- А. контроль митних кордонів
  - Б. прийняття нормативних актів з питань зовнішньоекономічної діяльності
  - В. контроль за дотриманням усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності чинних законів України та умов міжнародних договорів України
  - Г. регулювання курсу національної валюти щодо грошових одиниць інших держав
  - Д. не має правильної відповіді
9. Важелями регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні виступають:
- А. законів України і передбачених ними актів митного (тарифного) і немитного регулювання, які видають державні органи України в межах їхньої компетенції
  - Б. економічних методів оперативного регулювання (валютно-фінансових, кредитних та інших) у межах законів України
  - В. рішень недержавних органів управління, які приймають згідно з їхніми статутними документами у межах законів України
  - Г. договорів, укладених суб'єктами ЗЕД, які не суперечать законам України
  - Д. усі відповіді є вірними
10. Загальна ставка податку на додану вартість дорівнює:
- А. 0,20%
  - Б. від 15% до 18%
  - В. від 22% до 25%
  - Г. 20%
  - Д. 20,20 %
11. У якому законодавстві не обумовлені мета та напрями регулювання експортно-імпортних операцій? У законодавстві про:
- А. мито
  - Б. комунальні послуги
  - В. податок на додану вартість
  - Г. акцизний збір
12. Законом України "Про податок на додану вартість" не визначено об'єктом оподаткування операції платників податку з:
- А. надання нерезидентам в оренду, чартер, фрахт морських або повітряних суден, які використовують на міжнародних маршрутах або лініях, а також космічних кораблів або супутників чи їхніх частин або окремих функцій
  - Б. ввезення (пересилання) товарів на митну територію України та отримання робіт (послуг), що надаються нерезидентами для їх використання або споживання на митній території України, в тому числі операції з ввезення (пересилання) майна за договорами оренди (лізингу), застави та іпотеки
  - В. продажу товарів (робіт, послуг) на митній території України
  - Г. оплати вартості послуг за договорами оперативної оренди (лізингу) та операції з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору) для погашення кредиторської заборгованості заставодавця

Д. вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України та надання послуг (виконання робіт) для їх споживання за межами митної території України

13. Морське судно "Бригантина", яке входить до складу Військово-Морських Сил України, відправляється для надання допомоги за межі територіальних вод України. За якою ставкою податку на додану вартість буде оподатковуватись операція з поставки палива для "Бригантини"?
- А. 20%
Б. 20,20%
В. 15%-18%
Г. 22%-25%
Д. за нульовою ставкою
Є. не має правильної відповіді
14. Закон "Податку на додану вартість" має за мету:
- А. стимулювати імпорту
Б. зробити дорожчим імпорту
В. стимулювати експорту
Д. зробити дешевшим імпорту
15. Московський завод ювелірних прикрас імпортує золоті каблучки з України, причому сплачує рахунки російськими рублями. За якою ставкою буде нараховуватись акцизний збір?
- А. за нульовою ставкою
Б. 25%
В. 20%
Г. 15%-18%
Д. 22%-25%
16. До головних функцій митного тарифу не відноситься:
- А. захист національного виробника від національної конкуренції
Б. забезпечення надходження коштів у державний бюджет
В. поліпшення умов доступу національних товарів на зовнішні ринки
Г. регулювання курсу національної валюти щодо грошових одиниць інших держав
Д. поліпшення стану платіжного балансу
17. До ставок митного тарифу не відносяться:
- А. пільгові
Б. преференційні
В. повні
Г. не має вірної відповіді
18. Підберіть до кожних видів мит правильне визначення:

Ввізні	1. Запроваджують на окремі товари на період не більше чотирьох місяців
Преференційні	2. Нараховують у визначеному розмірі до одиниці вимірювання товару (маси, площі, об'єму)
Пільгові	3. Є найпоширенішим методом обмеження імпорту
Адвалерні	4. Об'єднують специфічні й адвалерні мита
Специфічні	5. Застосовують до товарів, імпортованих з держав, що утворюють з Україною економічні інтеграційні угруповання
Комбіновані	6. В Україні не застосовуються
Автономні	7. Застосовують до товарів країн, які користуються в Україні режимом найбільшого сприяння
Конвенційні	8. Вводять з метою захисту від демпінгу

Спеціальні	9. Застосовують у випадку ввезення на територію України товарів, для виробництва і експорту яких використано субсидії. Ставка цього мита не може перевищувати розмір субсидії
Антидемпінгові	10. Застосовують для попередження недобросовісної конкуренції або у відповідь на дискримінаційні дії з боку інших держав
Компенсаційні	11. Запроваджують у процесі укладання договору з іншою країною і фіксують у цьому договорі
Сезонні	12. Вводяться постановами державної влади країни незалежно від будь-яких угод з іншими державами
Вивізні	13. Наховуються у відсотках до митної вартості товару

19. Які види мита не потребують для свого впровадження спеціальне розслідування, яке проводить Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України:

- А. антидемпінгові
- Б. конвенційні
- В. спеціальні
- Г. компенсаційні

20. Від обкладання ввізними митами в Україні не звільнені товари, які ввозять:

- А. за договорами про вільну торгівлю
- Б. у межах виробничої кооперації країн СНД
- В. за угодами щодо надання Україні міжнародної технічної і гуманітарної допомоги
- Г. за угодою між Україною і ЄС щодо реалізації проектів технічної допомоги за програмою TACIS
- Д. не має вірної відповіді

21. Генеральна ліцензія – це:

- А. відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції щодо певного товару і/або з певною країною (групою країн) упродовж періоду дії режиму ліцензування щодо цього товару
- Б. разовий дозвіл, який має іменний характер. Його видають для виконання кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоторговельної діяльності на період, потрібний для виконання цієї операції
- В. дозвіл на експорт (імпорт) товару впродовж певного періоду часу (однак не менше одного місяця) з зазначенням його загального обсягу
- Г. свій варіант відповіді

22. Разова ліцензія – це

- А. відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції щодо певного товару і/або з певною країною (групою країн) упродовж періоду дії режиму ліцензування щодо цього товару;
- Б. дозвіл на експорт (імпорт) товару впродовж певного періоду часу (однак не менше одного місяця) з зазначенням його загального обсягу
- В. разовий дозвіл, який має іменний характер. Його видають для виконання кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоторговельної діяльності на період, потрібний для виконання цієї операції
- Г. свій варіант відповіді

23. Відкрита ліцензія – це:

- А. відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції щодо певного товару і/або з певною країною (групою країн) упродовж періоду дії режиму ліцензування щодо цього товару;
- Б. разовий дозвіл, який має іменний характер. Його видають для виконання кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоторговельної діяльності на період, потрібний для виконання цієї операції;
- В. дозвіл на експорт (імпорт) товару впродовж певного періоду часу (однак не менше одного місяця) з зазначенням його загального обсягу;
- Г. свій варіант відповіді

24. Квотування – це

- А. якісне обмеження зовнішньоторговельних операцій ;

- Б. кількісне обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- В. податкове обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- Г. спеціальне завищення курсу національної валюти у зовнішньоторговельних операціях.

25. Підберіть необхідне визначення:

Глобальні квоти	1. Квоти, запровадженні для товару (товарів) з визначенням групи країни, куди товар (товари) експортують або із яких його імпортувати
Групові квоти	2. Квоти, запровадженні для товару (товарів) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) можна експортувати або з якої його можна імпортувати
Індивідуальні квоти	3. Квоти, запровадженні для товару (товарів) без визначення конкретних країни, куди товар (товари) експортують або із яких його імпортувати

Тема 9. Регіональна економічна політика

1. Дати визначення економічного регіону.

- 1). Регіон – частина території країни, на якій функціонує сформований комплекс галузей виробництва.
- 2). Регіон – частина території країни, на якій функціонує сформований комплекс галузей виробництва, виробничої та соціальної інфраструктури.*
- 3). Регіон – сформований комплекс галузей виробництва, виробничої та соціальної інфраструктури.

2. Визначити напрямки регіональної економічної політики.

- 1). Економічний, екологічний, науково-технічний, демографічний.*
- 2). Економічний, екологічний, науково-технічний, демографічний, стратегічний.
- 3). Соціальний, екологічний, науково-технічний, демографічний, поселенський.*

3. Охарактеризувати цілі регіональної політики.

- 1). Визначення стратегії економічного зростання, цілей та пріоритетів розвитку господарського комплексу, розробка законодавчих актів.
- 2). Підтримання загальної збалансованості економіки, розробка національних програм щодо найважливіших глобальних пріоритетних для країни проблем.
- 3). Все попереднє вірне.*

4. Визначити функції регіональних органів влади.

- 1). Формування товарного та фінансового ринків, ринок праці.*
- 2). Комплексний і збалансований соціально-економічний розвиток регіонів, створення всебічного ринкового середовища.*
- 3). Немає вірної відповіді.

5. Охарактеризувати соціально-економічний комплекс регіону.

- 1). Підприємства та відомства, які розміщені на території регіону.*
- 2). Виробничі підприємства, що розміщені на території регіону.
- 3). Державні підприємства та відомства, які розміщені на території регіону.

6. Обґрунтувати сутність соціальної інфраструктури регіону.

1). Взаємопов'язані галузі економіки, що забезпечують потреби населення в обміні, розподілі й споживанні матеріальних та духовних благ.

2). Взаємопов'язані галузі економіки, що забезпечують соціально-економічні потреби населення.

3). Взаємопов'язані галузі економіки, що забезпечують потреби населення в обміні, розподілі й споживанні матеріальних та духовних благ за місцем проживання.*

7. Вказати потреби, які не вирішуються на регіональному рівні.

1). Охорона довкілля.

2). Боротьба з монополіями.*

3). Боротьба з безробіттям та забезпечення раціональної зайнятості.

8. Пояснити, як реалізується регулювальна функція держави на рівні регіону

1). Незалежно від форм власності.

2). В залежності від форм власності.

3). Немає вірної відповіді.

9. Обґрунтувати, через які функції реалізують регулювальну діяльність держави на рівні регіону..

1). Планування, організацію, облік.

2). Регулювання та контроль.

3). Все попереднє вірне.*

10. Визначити передбачення регіонального індикативного планування.

1). Підготовка макроекономічних планів.

2). Урегулювання соціальних проблем.

3). Залучення капіталовкладень у реконструкцію.

11. Довести, використання методу екстраполяцій при визначенні регіональної економічної політики.

1). Описує статистичну залежність результатів виробництва від витрат живої чи уречевленої праці.

2). Передбачає поширення на перспективу тенденції розвитку економіки в минулому.*

3). Передбачає використання досвіду інших країн.

12. Довести передбачення методу оптимального модулювання на регіональному рівні.

1). Вирішує завдання пошуку максимально можливого рівня прогнозного показника наявності певних соціально-економічних обмежень для його досягнення в прогнозованому періоді.*

2). Описує статистичну залежність результатів виробництва від витрат живої чи уречевленої праці.

3). Передбачає поширення на перспективу тенденції розвитку економіки в минулому.

13. Довести показники, що їх розробляють під час складання регіональних індикативних планів.

1). Показник рентабельності головних підприємств регіону.

2). Приріст або питома вага ВВП за рахунок інвестиційних пріоритетів регіону.*

3). Додаткова кількість робочих місць у господарстві регіону, кількість місць.*

14. Вказати методи прогнозування економічних показників при визначенні регіональної економічної політики.

1). Метод екстраполяцій, методи оптимального моделювання.*

2). Метод статистичних залежностей, порівняльний метод.

3). Метод статистичних оцінок, економічний метод.

15. Охарактеризувати призначення видатків місцевих бюджетів економічного регіону.

1). Забезпечення виконання антимонопольного законодавства.

2). Забезпечення функціонування та розвитку підприємств, об'єктів, установ соціально-побутової та культурної сфери.*

3). Виконання функцій соціального забезпечення населення.*

16. Визначити розподілення субсидій за соціально-економічним змістом на рівні регіону.

- 1). Цільового та місцевого призначення.
- 2). Загального та місцевого призначення.
- 3). Загального та цільового призначення.*

17. Охарактеризувати призначення загальних регіональних субсидій.

- 1). Фінансування певних програм чи проектів.
- 2). Покриття дефіциту місцевих бюджетів.*
- 3). Забезпечення населення послугами на нижче рівня соціальних потреб.

18. Обґрунтувати сферу застосування субсидій цільового призначення при визначенні регіональної політики держави.

- 1). Фінансування певних програм чи проектів.*
- 2). Покриття дефіциту місцевих бюджетів.
- 3). Забезпечення населення послугами на нижче рівня соціальних потреб.

19. Визначити на регіональному рівні мету створення вільних економічних зон.

- 1). Залучення іноземних інвестицій.*
- 2). Освоєння та впровадження у виробництво прогресивних технологій.*

3). Немає вірної відповіді.

20. Пояснити, чому саме слід приділяти особливу увагу у перехідний до ринкових відносин період при визначенні регіональної політики держави.

1). Економічній політиці.

2). Соціальній політиці.*

3). Екологічній політиці.

21. Визначити головну мету державного регулювання розвитку економічних регіонів.

1). Гарантувати стабільність розвитку на базі створення високоефективної соціально орієнтованої економіки усіх регіонів.

2). Сприяння прискореному розвитку соціальної та виробничої інфраструктури регіонів.

3). Забезпечення найповнішого використання ресурсного потенціалу регіонів шляхом оптимального поєднання інтересів держави і кожного регіону.

22. Довести регіональну стратегічну мету економіки України.

1). Гарантувати стабільність розвитку на базі створення високоефективної соціально орієнтованої економіки усіх регіонів, яка забезпечить високий рівень життя населення.

2). Сприяння прискореному розвитку соціальної та виробничої інфраструктури регіонів.

3). Забезпечення найповнішого використання ресурсного потенціалу регіонів шляхом оптимального поєднання інтересів держави і кожного регіону.

23. Обґрунтувати призначення регіонального індикативного плану.

1). Узгоджувати пріоритети розвитку науки і технологій із сучасними і перспективними загальнонаціональними цілями розвитку країни.

2). Підвищити рівень конкурентоспроможності виробництва.

3). Регулювати соціальні проблеми.

Тема 10. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання.

- 1. Згідно із системою національних рахунків до сектору загального державного управління належать такі установи та організації:**
  - 1) загального державного управління;
  - 2) державних та місцевих фінансів;
  - 3) комітети захисту прав споживачів;
  - 4) оборони;
  - 5) підтримання внутрішнього порядку;
- 2. Основними показниками, що характеризують функціонування державного сектору, являються:**
  - 1) питома вага суми державних доходів і витрат у ВВП;
  - 2) ВВП на душу населення;
  - 3) питома вага державних видатків на освіту;
  - 4) сальдо платіжного балансу країни;
  - 5) нормативи, що визначають мінімальні стандарти споживання суспільних благ;
- 3. Для оцінки ефективності у суспільному секторі використовуються такі методи:**
  - 1) аналіз витрат і результативності;
  - 2) аналіз матеріалоемності;
  - 3) аналіз граничної продуктивності;
  - 4) аналіз витрат і вигод;
  - 5) аналіз витрат і корисності;
- 4. За умовою порівняння однорідних результатів для оцінки ефективності у суспільному секторі доцільно використовувати:**
  - 1) аналіз витрат і результативності;
  - 2) аналіз витрат і корисності;
  - 3) аналіз витрат і вигод;
  - 4) аналіз граничної корисності;
  - 5) аналіз матеріалоемності;
- 5. За умовою порівняння різнорідних результатів для оцінки ефективності у суспільному секторі доцільно використовувати:**
  - 1) аналіз витрат і результативності;
  - 2) аналіз витрат і корисності;
  - 3) аналіз витрат і вигод;
  - 4) аналіз граничної корисності;
  - 5) аналіз матеріалоемності;
- 6. За умовою можливості вартісної оцінки суспільних благ доцільно використовувати:**
  - 1) аналіз витрат і результативності;
  - 2) аналіз витрат і корисності;

- 3) аналіз витрат і вигод;
- 4) аналіз граничної корисності;
- 5) аналіз матеріалоемності;
7. **Єдиний кошторис визначає розподіл коштів державної установи на термін:**
  - 1) щорічно;
  - 2) щомісячно;
  - 3) щоквартально;
  - 4) щотижнево;
  - 5) щоденно;
8. **Вища організація направляє підпорядкованим установам лімітну довідку після її затвердження:**
  - 1) у двотижневий термін;
  - 2) у тижневий термін;
  - 3) у місячний термін;
  - 4) у трьохденний термін;
  - 5) у п'ятиденний термін;
9. **Кошториси і штатні розклади міністерств затверджуються:**
  - 1) Верховною Радою України;
  - 2) Президентом України;
  - 3) Кабінетом Міністрів України;
  - 4) Національним банком України;
  - 5) Фондом державного майна України;
10. **До кошторису видатків не належить така стаття:**
  - 1) заробітна плата;
  - 2) службові відрядження та роз'їзди;
  - 3) витрати на капітальне будівництво;
  - 4) стипендії;
  - 5) витрати на навчання персоналу і науково-дослідні роботи;
11. **Яка сфера не належить до фінансування суспільного сектору:**
  - 1) фінансування органів влади та управління;
  - 2) фінансування банківської сфери;
  - 3) фінансування оборони;
  - 4) фінансування освіти;
  - 5) фінансування охорони здоров'я;
12. **Щорічні кошториси витрат щодо фінансування органів влади мають розбивку:**
  - 1) щомісячну;
  - 2) щотижневу;
  - 3) щоквартальну;
  - 4) щоденну;
  - 5) піврічну;
13. **Бюджетні класифікації кошторисів яких з наведених установ співпадають:**
  - 1) Міністерство освіти та науки;
  - 2) Міністерство оборони;
  - 3) Міністерство внутрішніх справ;
  - 4) Служба безпеки;
  - 5) Міністерство економіки;
14. **Через державний бюджет фінансуються вищі навчальні заклади:**
  - 1) I рівня акредитації;
  - 2) II рівня акредитації;
  - 3) III рівня акредитації;
  - 4) IV рівня акредитації;
  - 5) усіх рівнів акредитації;
15. **Через обласні бюджети фінансуються такі навчальні заклади:**
  - 1) технікуми;
  - 2) коледжі;
  - 3) вузи III рівня акредитації;
  - 4) вузи IV рівня акредитації;
  - 5) професійно-технічні училища;
16. **До установ, які не фінансуються з державних джерел, належать:**
  - 1) станції швидкої медичної допомоги;
  - 2) фельдшерські пункти;
  - 3) солярії;
  - 4) санітарно-епідеміологічні станції;

- 5) дезінфекційні станції;
- 17. **За рахунок місцевих бюджетів не фінансуються:**
  - 1) клуби;
  - 2) бібліотеки;
  - 3) краєзнавчі музеї;
  - 4) Національна опера України;
  - 5) Історико-музейний заповідник "Києво-Печерська лавра";
- 18. **Якщо має місце економія витрат державної установи в межах кварталу, то вона:**
  - 1) перераховується в центральний бюджет;
  - 2) перераховується в місцевий бюджет;
  - 3) йде на благодійні цілі;
  - 4) використовується на фінансування наступного кварталу;
  - 5) використовується на фінансування наступного року;
- 19. **Кошторис витрат Міністерства оборони на рік включає:**
  - 1) витрати на придбання зброї;
  - 2) витрати на придбання військової техніки;
  - 3) витрати установ по обслуговуванню інвалідів війни;
  - 4) витрати установ для допомоги потерпілим від стихійного лиха;
  - 5) витрати на продукти харчування;
- 20. **З державного бюджету фінансуються:**
  - 1) послуги, надання яких забезпечує державний сектор;
  - 2) послуги, надання яких забезпечує приватний сектор за допомогою державних субсидій;
  - 3) послуги, надання яких забезпечує приватний сектор;
  - 4) усі попередні відповіді вірні;
  - 5) немає вірної відповіді.

Тема 11. Соціальна політика

- 1. Законодавчі регламентування умов праці не включає:
  - 1) час праці і відпочинку;
  - 2) вимоги до кваліфікації;
  - 3) програми підтримки зайнятості молоді;
  - 4) техніку безпеки;
  - 5) відносини між профспілками і спілками підприємств.
- 2. Статус безробітного визначається у:
  - 1) Закон України "Про зайнятість населення";
  - 2) державній програмі зайнятості;
  - 3) Указі Президента України "Про основні напрями соціальної політики на період до 2004 року";
  - 4) Законі України "Про підприємства";
  - 5) Законі України "Про власність".
- 3. Головні функції з регулювання ринку праці в Україні виконує:
  - 1) Верховна Рада України;
  - 2) Президент України;
  - 3) органи місцевого самоврядування;
  - 4) Міністерство праці та соціальної політики;
  - 5) Міністерство науки та освіти.
- 4. Тарифні ставки визначають:
  - 1) додаткову зарплату;
  - 2) основну зарплату;
  - 3) норму прибутку;
  - 4) ренту;
  - 5) процент.
- 5. Визначення мінімальної заробітної плати є складовою:
  - 1) державного регулювання оплати праці;
  - 2) договірного регулювання оплати праці;
  - 3) регулювання фонду споживання ;
  - 4) оподаткування доходів працівників;
  - 5) фіскального регулювання.
- 6. Мінімальна заробітна плата не залежить від:
  - 1) рівня економічного розвитку ;
  - 2) продуктивності праці;
  - 3) середньої заробітної плати;

- 4) мінімального споживчого бюджету;
  - 5) прибутку.
7. Не являється складовою тарифної системи:
- 1) тарифні ставки;
  - 2) тарифні сітки;
  - 3) митні тарифи;
  - 4) схеми посадових окладів;
  - 5) тарифно-кваліфікаційні довідники.
8. Розмір заробітної плати працівників, визначений за деякий період часу, є:
- 1) мінімальна заробітна плата;
  - 2) середня заробітна плата;
  - 3) максимальна заробітна плата;
  - 4) погодинна заробітна плата;
  - 5) здільна заробітна плата.
9. Який із заходів не належить до державного регулювання доходів та споживання:
- 1) визначення мінімального споживчого бюджету;
  - 2) визначення прожиткового мінімуму;
  - 3) визначення мінімальної заробітної плати;
  - 4) створення пенсійних фондів⁴
  - 5) створення інвестиційних фондів.
10. Система індексації у зв'язку з інфляцією не включає:
- 1) індексацію зарплати;
  - 2) індексацію доходів;
  - 3) індексацію боргів;
  - 4) індексацію збережень;
  - 5) індексацію пенсій.
11. Частка національного доходу, яку без посередньо використовують на споживання і нагромадження характеризує:
- 1) реальні доходи;
  - 2) номінальні доходи;
  - 3) кінцеві доходи;
  - 4) тіньові доходи;
  - 5) підприємницький дохід.
12. Межу бідності визначає:
- 1) раціональний споживчий бюджет;
  - 2) мінімальний споживчий бюджет;
  - 3) мінімальна заробітна плата;
  - 4) середня заробітна плата;
  - 5) середній рівень пенсій.
13. Мінімальний споживчий бюджет окремо не визначається для такої категорії населення:
- 1) діти;
  - 2) дорослі;
  - 3) особи пенсійного віку;
  - 4) населення;
  - 5) особи розумової праці.
14. Не входять до мінімального споживчого бюджету:
- 1) продукти харчування;
  - 2) непродовольчі товари;
  - 3) послуги;
  - 4) податки, внески, платежі;
  - 5) збереження.
15. Не належить до платних послуг:
- 1) охорона правопорядку;
  - 2) пасажирський транспорт;
  - 3) зв'язок;
  - 4) правові ;
  - 5) санаторно-курортні.
16. Визначити рівні регулювання сфери послуг:
- 1) міждержавний;
  - 2) державний;
  - 3) регіональний;
  - 4) місцевий;

- 5) усі вищеназвані.
17. Визначити способи державного регулювання сфери послуг:
- 1) правове;
  - 2) цінове;
  - 3) бюджетно-фінансове;
  - 4) 1,3;
  - 5) 1,2,3.
18. Визначити галузі сфери послуг, що знаходяться за межами бюджетного планування:
- 1) освіта;
  - 2) охорона здоров'я;
  - 3) туризм;
  - 4) культура;
  - 5) мистецтво.
19. Обсяг житлово-комунальних послуг населення не включає:
- 1) обслуговування житлових будинків;
  - 2) обслуговування установ;
  - 3) обслуговування гуртожитків;
  - 4) обслуговування готелів;
  - 5) послуги бюро по обміну житлової площі.
20. В сучасних умовах в Україні перевага віддається прогнозам послуг:
- 1) короткотерміновим;
  - 2) середньо терміновим;
  - 3) довготерміновим;
  - 4) стратегічним;
  - 5) статистичним.
21. До регуляторів діяльності у сфері послуг в перехідному періоді належать:
- 1) державні замовлення;
  - 2) ціни;
  - 3) тарифи;
  - 4) 1,3;
  - 5) 1,2,3.
22. Програми і плани підготовки спеціалістів потрібно розробляти з урахуванням:
- 1) демографічних прогнозів;
  - 2) тенденцій зайнятості населення;
  - 3) кон'юнктурних міркувань господарств;
  - 4) 1,2;
  - 5) 1,2,3.
23. Для розрахунку планово-прогнозних показників розвитку культури, мистецтва та засобів масової інформації враховуються:
- 1) нормативи потреб у відповідних послугах;
  - 2) кількість студентів, що навчаються за денною формою навчання;
  - 3) структура вільного часу населення;
  - 4) 1,2;
  - 5) 1,3.
24. Пріоритетна галузь розподілу витрат місцевих бюджетів на розвиток сфери обслуговування в США:
- 1) освіта;
  - 2) транспорт;
  - 3) підтримання доходів;
  - 4) житло;
  - 5) цивільна оборона.
25. Соціальні гарантії у сфері доходів та споживання передбачають встановлення:
- 1) рівня мінімальної заробітної плати;
  - 2) індекса цін на послуги;
  - 3) натуральних доходів на особу;
  - 4) середньої зарплати;
  - 5) середнього розміру пенсій.